

Azərbaycanlı deputatın oğlu Türkiyədə oğurlandı...

Hürriyyət

SİZİN ÜÇÜN QƏZET

№34 (3232) 4 Oktyabr / 2022-ci il

Həftədə 1 dəfə çıxır

Qiyməti: 60 qəpik

ANA XƏBƏR

**ADP Rusiyanın
BMT-dən xaric
edilməsini
tələb edir**

Şamkirdə azyaşlı qızın toy mərasimi keçirildi

Kənd icra nümayəndəsi bu neqativ hal haqqında müvafiq qurumlara məlumat vermək əvəzinə, toyda içib sərxoş oldu...

GÜNÜN NƏBZİ

Müsahibə

**"Ukraynanın
məğlub
olması variantı
yoxdur"**

Sərdar Cəlaloğlu: "Müharibə Rusiya param-parça olana qədər davam edəcək" **3**

Baxış

**Acı gülüş doğuran
"reanimasiya" kimlərə lazımdır?**

Azərbaycanın qələm sahibləri hələ də əvvəlki yerlərində sayır, hələ də qorxurlar... **11**

Ölkə

**"Ağ Şəhər" sakinləri
təhdidlərə məruz qalır**

Nə ev sahibinin razılığı, nə də məhkəmə qərarı olmadan sakinlərin evləri sökülür... **10**

Müsahibə

**"Muğam bizim bünövrəmiz,
kökümüz, damarımızda
axan qanımızdır"**

Gülyanaq Məmmədova: "Bütün dünya musiqiləri bizim yeddi muğam musiqisi üzərində köklənib" **12**

Sərbəst

ŞAHMARIN EŞQ ƏSƏRİ

Manya Səxavətqızının eyniadlı adlı kitabının təqdimat mərasimi keçirilib **13**

Siyasət

**Güney Azərbaycanın
istiqlalı: indi
deyilsə, nə zaman?**

5

Gündəm

**Putin Ukraynanı
bir dövlət kimi məhv
etmək niyyətindədir**

Elxan Şahinoğlu: "Putin və tərəfdarları Qazaxistanın şimalını qarışdırmaq üçün də münbit zaman gözləyir"

8-9

**İş adamlarının "NBC Bank"da batan
milyonları niyə geri verilmir?**

Mərkəzi Bank, Əmanətlərin Sığortalanması Fondunda susurlar

Uzun zamandır ki, xeyli sayda iş adamı, vətəndaş ləğv edilmiş "NBC Bank"da batan pullarını geri ala bilmirlər. Müvafiq olaraq ləğvedici komissiya vasitəsi ilə geri qaytarılmalı olan vəsaitlər, növbəlik prinsipləri ilə hesablanaraq ödənilməli olsa da, bu, baş vermir. Uzun zamandır ki, hesablarında olan vəsaitləri geri almağa çalışan bir qrup narazı vətəndaş "Hürriyyət" vasitəsilə dövlət başçısına müraciət ediblər. Hətta 30 nəfərdən çox hesab sahibi LPO "NBC Bank" ASC-nin Kreditör Komitəsi də yaradıblar...

7

Hüquq

10 ildir araşdırılmayan cinayət işi

Taksi sürücüsü Cahid Salmanov: "Prezident Administrasiyasının qarşısında özümə od vurub yandıracam, başqa yol görmürəm"

Ağdam rayon sakini Salmanov Cahid Yaqub oğlu tərəfindən "Hürriyyət" in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Deyir ki, başına gələn xoşagəlməz hadisədən əvvəl rahat həyatını yaşayırdı, sonradan "1992-ci ildə, müharibə vaxtı məcburi köçkün düşmüşük. Xəzər rayonu, Şüvəlan qəsəbəsi, "Gənc kosmonavt" düşərgəsində məskunlaşmışıq. Danışacağım hadisə başıma gələndə kimi, sakit bir həyatım var idi. Ailəmi dolandırmaq, çörək pulu qazanmaq üçün çalışırdım. Taksi kimi fəaliyyət göstərdim.

6

Fakt

Hürriyyət

SİZİN ÜÇÜN QƏZET

Nº34 (3232) 4 Oktyabr / 2022-ci il Həftədə 1 dəfə çıxır Qiyməti: 60 qəpik

“Yupiter alovu”, “Tanrıların meyvəsi” ...

Azərbaycanda yetişən möcüzəvi xurma meyvəsi haqda bilmədikləriniz...

Xurmanı sevirsinizsə, bu məqalə sizin üçündür! Çünki xurma yalnız bal dadına malik deyil, həm də bədən üçün bir çox faydalı xüsusiyyətlərə malikdir.

Xurma vitaminlər, minerallar, antioksidantlar, liflə zəngindir. Rəngi ??sarıdan qırmızıya və tünd narıncıya qədər dəyişir. Xurma ağacının hündürlüyü beş metrə çatır. İlk dəfə bir neçə min il əvvəl Çində yetişdirilib, indi isə müxtəlif ölkələrdə var. Xurma ağacı payızda meyvə verir, lakin məhsulun yığımı oktyabrda başlayır və dekabr ayına qədər davam edə bilər.

Xurmanın hansı növləri var?

Ən məşhur iki xurma növü xaçı və fuyudur. Birinci növ büzücüdür və tərkibində meyvəyə acı dad verən taninlər kimi tanınan fitokimyəvilərin yüksək faizi var. İkinci növ büzücü deyil, tərkibində taninlər də var, lakin meyvə yetişməmiş olsa belə, fuyu xurması dadmaq olar. Bütün xurma sortları eyni qida dəyərinə malikdir, lif və üzvi tərkibdə bəzi kiçik fərqlər var.

“Tanrıların meyvəsi”...

Bu meyvə bir çox adla tanınır: “İlahi od”, xurma gavalısı, “Yupiter alovu” və sadəcə xurma. Qədim Yunanıstanda onu “tanrıların meyvəsi” adlandırırdılar.

Xurmanın faydaları nələrdir?

Xurma həтта yarpaqları ilə də yeyilə bilər. İnsan sağlamlığına müsbət təsir göstərən geniş çeşidli faydalı xüsusiyyətlərə malikdir.

Xurma immunitet sistemini dəstəkləməyə kömək edən C vitamini ilə zəngindir. “Journal of Food Quality” jurnalında dərc edilən bir araşdırma, C vitamininin ağ qan hüceyrələrinin, infeksiyalar, mikroblar, göbəkəklər və toksinlərlə mübarizə aparan bədənin müdafiə hüceyrələrinin yaranmasını gücləndirdiyini təsdiqlədi.

Həzm sistemi üçün faydalıdır

Xurma gündəlik lif ehtiyacının 20%-ni ehtiva edir ki, bu da normal defekasiyaya, mədə və həzm şirələrinin ifrazının artmasına kömək edir. Bu amillər birlikdə bağırsaqları bərk qida tullantılarını aradan qaldırmağa kömək edir, meteorizm və qəbizliyin qarşısını alır.

Lif həm də kolorektal xərçəng kimi həzm sistemi xəstəliklərindən qoruyur. Bundan əlavə, xurmanın tərkibində karbohidratların, zülalların və yağların parçalanmasını tənzimləyən və balanslaşdırılmış maddələr mübadiləsinə təmin edən B1, B2 və B3 vitaminləri var. Xurma tərkibindəki polifenollar görə mədə infeksiyalarına səbəb olan mikroblardan xilas edir.

Arlqlamağa kömək edir

Sual oluna bilər ki, xurmanın tərkibində çoxlu kalori varsa, arqlamağa necə kömək edir? “Journal of Nutritional Biochemistry” jurnalında dərc edilən bir araşdırmaya görə, xurma kimi liflə zəngin meyvələr yağ metabolizmasını yaxşılaşdırır və “pis” xolesterinin oksidləşməsinin qarşısını alır.

Osteoporoz riskini azaldır

Xurma yarpaqları ilə sümük sağlamlığı arasındakı əlaqəni araşdıran elm adamları, onların tərkibindəki şəkərlərin sümük toxumasını parçalayan hüceyrələrin-osteoklastların fəaliyyətinə maneə törətdiyini aşkar etdilər. Xurma xüsusilə menopauzadan sonra osteoporoz riski olan qadınlar üçün faydalıdır.

Qırıqlarla mübarizə aparır

Xurma A vitamini, beta-karotin, lutein, likopen və kriptoksantin də daxil olmaqla antioksidantlarla zəngindir. Onlar oksidləşdirici stressi azaldaraq qırıqların yaranmasının qarşısını alırlar. Yapon tədqiqatçıları xurmanın

dərilərində qocalmanın səbəb olduğu oksidləşdirici faktorla mübarizədə mühüm rol oynayan spesifik polifenolları aşkar ediblər.

Ürək sağlamlığını dəstəkləyir

Ürək xəstəliyi bütün dünyada insanlar arasında ümumi bir problemdir. Qida elementləri ilə dolu düzgün qidalansa, bu, xroniki xəstəliklərin qarşısını almağa kömək edə bilər. Bəziləri xurmanın bu məqsəddə çatmağa kömək edə biləcəyinə inanırlar. Pəhriz lifi, antioksidantlar və minerallarla zəngindir və buna görə də damarların elastikliyinə qoruyur, onların sərtləşməsinin qarşısını alır. Taninlə zəngin lif də xolesterol səviyyəsini aşağı salmağa kömək edir.

Xurmanın tərkibində flavonoidlər var. Alimlər təsdiqləyiblər ki, flavonoidləri müəmmədi olaraq qəbul edən insanların ürək xəstəliyindən ölmə riski onları az qəbul edənlərə nisbətən 18% azdır. Flavonoidlər ürək sağlamlığını dəstəkləyir, qan təzyiqini və “pis” xolesterini aşağı salır və iltihabı azaldır.

Heyvanların üzərində bəzi araşdırmalar xurmanın tərkibində olan tannik və qalın turşularının qan təzyiqini aşağı salmaqda təsirli olduğunu göstərdi. Həll olunan lif, öz növbəsində, “pis” xolesterinin səviyyəsini azaldır, bədənədən artıq xolesterini çıxarmağa kömək edir. “Pis” xolesterol ürək xəstəliyi, insult və infarkt riskinin artması ilə də bağlıdır.

Göz sağlamlığını dəstəkləyir

Xurmanın tərkibində A vitamininin gündəlik tələbatının yarısından çoxu var. Gözlərin, konyunktiva qışalarının və buynuz qışasının sağlamlığının qorunmasında mühüm rol oynayır. A vitamini də normal görmə üçün lazım olan rodopsin proteininin zəruri komponentidir.

Bu meyvədə iki növ karotenoid antioksidant var, lutein və zeaksantin. Onlar retinanın sağlamlığı və görmə qabiliyyətinin qorunması üçün vacibdir. Alimlər təsdiqləyiblər ki, çoxlu lutein və zeaksantin qəbul edən adamlarda sarı ləkə degenerasiyasının inkişaf riski daha az lüteinlə zeaksantin qəbul edənlərə nisbətən 40% aşağı olub.

Xərçənglə mübarizə aparmağa kömək edir

Antioksidantlar sağlam hüceyrələri xərçəng hüceyrələrinə çevirərək müxtəlif xəstəliklərə səbəb olan sərbəst radikalları zərərsizləşdirə bilirlər. Orqanizm öz-özünə antioksidant istehsal edir, lakin antioksidantlarla zəngin qidalar qəbul etməklə onların sayını artırabilir. Xurma belə meyvələrdən biridir. Koreya jurnalında dərc olunan araşdırmada xurma yarpaqlarının xərçənglə mübarizədə effektiv olduğu məlum olub.

II tip diabetin qarşısını alır

Zülallar və ya yağlar qan şəkəri ilə qarışdıqda, diabetə səbəb olan dərin qlikasiyanın son məhsulu (AGEs) əmələ gətirir. Xurma

tərkibindəki flavonoidlərə görə onların əmələ gəlməsinin qarşısını alır. 37.000-dən çox insan üzərində aparılan araşdırma, beta-karotinlə zəngin qidalar qəbul edənlərin 2-ci tip diabetə tutulma riskinin daha az olduğunu müəyyən edib. Xurma bu növ antioksidant ehtiva edən meyvələrdən biridir.

Xurmanın tərkibində olan həll olunan lif karbohidratların həzmni və şəkərin udulmasını ləngidir və beləliklə, qan şəkərinin sıçrayışlarının qarşısını alır. Diabetli 117 insan üzərində aparılan bir araşdırma, həll olunan lif qəbulunun arımasının qan şəkərinin səviyyəsini aşağı saldığını göstərdi.

İnfeksiyalarla mübarizə aparır

Alimlər müəyyən ediblər ki, iltihabəleyhinə birləşmələrlə zəngin qidalar ürək-damar xəstəlikləri, artırit, diabet, xərçəng, piylənmə və xroniki iltihabın inkişaf riskini azaldır. Bədən istilə edən patogenlərə cavab olaraq C vitamini və interleykin-6 istehsal edir. Xurma orqanizmdə iltihabla mübarizə aparan antioksidantlar olan C vitamini, karotenoidlər, flavonoidlər və E vitamini ilə zəngindir.

Xurmanın büzücü sortlarının tərkibində çox miqdarda antioksidan var.

Saçların böyüməsinə kömək edir

Meyvələrə narıncı rəng verən karotinoidlər saçları və dəriyi ultrabənövşəyi şüalardan qorumağa kömək edir. Flavonoidlər və digər antioksidantlar hüceyrə proliferasiyasını stimullaşdırır və beləliklə, follikulların genişlənməsini təşviq edir.

Yağlı saçlara kömək edir

A, B və C vitaminləri sağlam saçlar üçün vacibdir. Onlar yağ vəzlərinin işini tənzimləyir, qan dövrənini stimullaşdırır və saçları sərbəst radikallardan qoruyur. Çoxlu vitamin və dərmanlardan istifadə etməyə ehtiyac yoxdur, xurma baş dərinizi qıcıqlandırmadan yağlı saç problemini həll etməyə kömək edə bilər.

Kişilər üçün necə faydalıdır?

Ümumiyyətlə, araşdırmalarda xurmanın kişilər üçün faydaları ayrıca qeyd olunmur. Ancaq bəziləri bu meyvənin cinsi sağlamlığa müsbət təsir etmə qabiliyyətinə işarə edir, çünki o, orqanizmi müxtəlif qidalarla təmin edərək ümumi vəziyyəti yaxşılaşdırır. Xurma sağlamlığa çoxlu faydaları olan unikal meyvədir. Ancaq unutmayın ki, bu, qəbizlik və ya allergik reaksiyalar kimi yan təsirlərə də gətirib çıxarır.

Hazırladı: ÜLviyyə ŞÜKÜROVA

Əyləncə səhifəsi

2050-ci ildən gəldiyini iddia edən gənc...

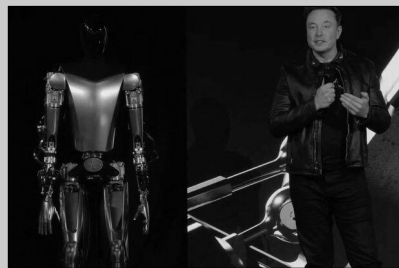
“2050-ci ildən gəlirəm” deyən gənc dedikləri ilə diqqət çəkib. Milli.Az xəbər verir ki, gələcəkdən gəldiyini iddia edən Fil Orrin adlı gəncin qatıldığı proqramda dediyi sözlər sosial mediada maraqla qarşılanıb. Orrin 2050-ci ildə qiymətin qopacağını iddia edərək hər kəsi heyretə salıb.

Bəşəriyyətin bir şirkət tərəfindən idarə edildiyini iddia edən Orrin “Bizi cins, irq, cinslilik, kimlik və seçmə görə bölərək idarə olunmağımızı asanlaşdırırlar. Hazırda bir sınaqdayıq və bir şirkət tərəfindən idarə olunuruq”, - bildirib. Orrin, həmçinin 2050-ci ildə qiyamətin baş verəcəyini iddia edib.

İlon Mask insanabənzər robotunu təqdim etdi

“Tesla AI Day 2022” təqdimatı zamanı milyarder İlon Mask “Optimus” humanoid robotunun iki prototipini nümayiş etdirib. Oxu.az bildirir ki, onun alıcılara 20 min dollara başa gələcəyi bildirilib.

İlk prototip müstəqil şəkildə ayaq üstə hərəkət edə və musiqinin ritminə uyğun olaraq qollarını yelləyə bilər. O, çiçəkləri sulayır, müəyyən ev işləri görür. Optimus “Tesla” avtopilotunun təchiz olunduğu eyni sensorlardan istifadə edir.

Gələcəkdə robot, məsələn, anbarda fəhlə kimi işləyə biləcək. Onun enerjisinin tam bir iş günü üçün kifayət edəcəyi gözlənilir.

Təsisçi:
Sərdar Cəlalovlu

Baş redaktor:
Vüqar Məmmədov

Tel: 070 333 22 85
012 496 98 93

E-mail: vuqar-mt@mail.ru

Dizayner:
Seymur Həsənov

“Hürriyyət” qəzetinin internet unvanı:

Hurriyyet.az

E-mail: hurriyyet@mail.ru

Tiraj: 2500

Redaksiyanın ünvanı:
AZ 1008, Bakı, akademik
Ələşrəf Əlizadə küçəsi, 31

Telefonlar: 496-10-72; 496-08-35

Lisenzianın qeydiyyat nömrəsi: V 165

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın

mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Əlyazmalar geri qaytarılmır.

Redaksiyanın kompüter mərkəzində

yığılıb səhifələni və “Futbol+ servis”

mətbəəsində çap edilir.

Bu işarə altında dərc olunan yazılar reklam xarakterlidir.

Qəzet 1991-ci ildən çıxır.

Türkiyədə azərbaycanlı deputatın oğlu oğurlanıb. Deputatdan oğlunun sərbəst buraxılması üçün 10 milyon dollar tələb olunub. Bu barədə məlumat yayan musavat.com qeyd edib ki, danışıqların nəticəsi olaraq oliqarx-deputat (keçmiş yüksək vəzifəli məmur) oğlunun sərbəst buraxılması qarşılığında 5 milyon dollarından keçməli olub.

“5 milyon dollar ödənildikdən sonra sərbəst buraxılıb”

Məlumatla görə, deputatın oğlunu oğurlayanlar separatçı kürd qruplaşmanın üzvləri olublar. İddia olunur oliqarx-deputatın oğlu 5 milyon dollar ödənildikdən sonra sərbəst buraxılıb. Onun hazırda Bakıda olduğu bildirilir.

Bakupost.az isə bildirib ki, oğurlanan şəxs Azərbaycan Tibb Universitetinin sabiq rektoru, Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədri Əhliman Əmiraslanovun oğlu Azər Əmiraslanovdur.

Saytın mənbəsi iddia edir ki, Azər Əmiraslanov Türkiyədə geniş biznes şəbəkəsinə sahibdir. Onun bir neçə klinika və tibb sahəsi ilə bağlı biznes obyektləri var. A.Əmiraslanovun məhz geniş maliyyə imkanlarına görə maddi maraq üçün oğurlandığı bildirilir.

Məsələ ilə bağlı saytın deputat Əhliman Əmiraslanovla əlaqə yaratmaq cəhdi baş tutmayıb.

Deputatın köməkçisi Rəqif Xəlilov isə məsələni araşdırıb məlumat verəcəyini desə də, sonradan Ə.Əmiraslanovla əlaqə saxlaya bilmədiyini qeyd edib: “Zəng etdim açmadı. Günün ikinci yarısı yenidən əlaqə saxlayacağam”.

“Qafqazinfo”nun əldə etdiyi məlumata görə, Azər Əmiraslanov İstanbulda oğurlanıb. Bildirilir ki, A. Əmiraslanov bir müddət əvvəl Türkiyədə yaşayan kriminal aləmin üzvləri ilə problem yaşayıb. O, kriminal dairələrdən Türkiyənin hüquq-mühafizə orqanlarına şikayət edib və onların saxlanılmasına nail olub.

Deputatdan oğlunun oğurlanması haqda xəbərlərə reaksiya

“Kimlərsə sosial şəbəkələrdə yazır ki, guya ki, Türkiyədə mənim oğlumu oğurlayıblar və 5 milyon müqabilində buraxılıb. Tamamilə yalan məlumatdır. Belə bir söhbət yoxdur”.

Bunu Gununsesi.info-ya açıqlamasında Milli Məclisi deputatı akademik Əhliman Əmiraslanov oğlunun Türkiyədə oğurlanması barədə iddialara münasibətində deyib. Onun sözlərinə görə, ölkədə olmadığından bu barədə yaxınlarından eşidib.

Azərbaycanlı deputatın oğlu Türkiyədə oğurlandı, 10 milyon dollar tələb edildi

“Onun sərbəst buraxılması qarşılığında 5 milyon dollar ödənilib”

Türkiyəyə daşınan milyonlar...

Qeyd edək ki, Azərbaycan Tibb Universitetinin sabiq rektoru, Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədri Əhliman Əmiraslanovun oğlu Azər Əmiraslanovun Türkiyədə oğurlanması ilə bağlı xəbərlər ictimaiyyətdə geniş rezonans doğurub.

Tibb elmləri doktoru olan Əhliman Əmiraslanovun bioqrafiyasına nəzər yetirəndə onun ATU-nun sabiq rektoru olması ilə yanaşı, Azərbaycan Ali Sovetinə və Azərbaycan Milli Məclisinin IV, V və VI çağırış üzrə deputat seçilməsi də nəzərdən qaçmayıb.

Milli Məclisin Səhiyyə Komitəsinin sədri olan Ə. Əmiraslanovun siyasi karyerası ilə bərabər oğlanları barəsində də mətbuatda bir neçə məqalələr dərc olunub.

Hurriyyet.az xatırladır ki, 2017-ci ildə “365.info” xəbər portalı millət vəkili oğlanlarının biznesi ilə bağlı araşdırma dərc etmişdi.

Yazıda qeyd olunurdu ki, həmin dövrdə milyonlarını Türkiyədə yatırımağa qərara alan Azər Əmiraslanovdan doğma dayısı oğlu Vüqar Bağirov da şikayət etmişdi. V. Bağirov şikayəti əsasında bildirmişdi ki, “Azərbaycan Dəmir Yolları” QSC-nin sabiq sədri Arif Əsgərovun baldızı oğlu Emin Hüseynovdan 3,5 milyon ABŞ dolları alacağı var idi. Onun sözlərinə görə, A.Əmiraslanov bu pulu almaqda ona kömək etməyi təklif edib və pulu geri almağı bacarıb, lakin o, xalası oğluna çatacaq 1 milyon 534 min dolları mənimşəyərək, borc qaytarmağa görə “qonorar” kimi

qiymətləndirmişdi.

Xüsusilə də, o zamanlar Azər Əmiraslanovun Sloveniyadakı məcəraları və Milli Məclisə aid maşın nömrələrini mənimşəməsilə bağlı dərc olunan məqalələrdən sonra, ictimaiyyətin diqqəti Əhliman Əmiraslanovun övladlarına yönəlmişdi.

Qeyd edək ki, Ə. Əmiraslanovun digər oğlu Tapdıq Əmiraslanov fəvqəladə hallar naziri Kəmaləddin Heydərovun müavini idi.

Qayıdaq Azər Əmiraslanova. Həmin dövrdə “Legion” nəşrinin apardığı araşdırmalar nəticəsində məlum olub ki, Milli Məclisə məxsus 10 AA 439 dövlət qeydiyyat nişanı ilk dəfə “QAZ”-2411 markalı avtomasına məxsus olub. Sonralar Milli Məclisin balansından çıxarılan 10 AA 439 dövlət nömrəsi Azər Əmiraslanova məxsus “Azər Türk Med” MMC-in balansına verilib. Sonra isə 10 AA 439 nömrəsi 17.04.2013 -cü ildə “Azər Türk Med” MMC-nin balansında olan 2008-ci buraxılış “Mercedes” S 350 L qara metal avtomobilə rəsmiləşdirilib.

Bundan sonra 90 AA 442 nömrəsi “Toyota LC 200” qara rəngli avtomobilə qeydiyyatdan keçib.

2010-cu il buraxılışı olan avtomobil “Azər Türk Med” MMC-nin balansına 17.06.2011-ci ildə rəsmiləşdirilib. Sonra isə 90 AA 442 nömrəsi 2008-ci il buraxılışı olan “Mercedes S 350 L” qara metal rəngli avtomobilə qeydiyyatdan keçirilib. Həmin maşın 03.08.2012-ci ildə “AzərTürk Med” MMC-nin balansına verilərək rəsmiləşdirilib.

Ən maraqlısı isə odur ki, 90 AA 442 nömrəsi, “AzərTürk Med” MMC-nin balansından çıxarılaraq, buraxılışı 2005-ci il, ağ rəngli “Hyundai Sonata” markalı avtomasına 17.04.2013-cü ildə rəsmiləşdirilərək Milli Məclisin balansına verilib.

Bundan savayı, Azər və Tapdıq Əmiraslanov qardaşlarına məxsus bir sıra avtomobil nömrələri də rəsmiləşdirilib və satılıb. Araşdırma nəticəsində məlum olub ki, 10 ZU 060 nömrəsi 2007-ci ildə “Subaru Forester”, 2008-ci ildə “Mercedes G 320” və “Toyota Land Cruiser”, 2010-cu ildə “Toyota LC 200”, 2011-ci ildə “Mercedes 500” avtomobillərində istifadə

edilib. 2012-ci ildə isə 10 ZU 060 nömrəsi “Mercedes E 240” avtomobilində istifadə edilərək “Azər Türk Med” MMC-nin baş direktoru Vüqar Cavadovun adına keçir. Yenidən həmin il, yəni 2012-ci ildə 10 ZU 060 nömrəsi “Mercedes R 350” olaraq Azər Əmiraslanovun adına keçir. Həmçinin, qeyd edək ki, 10 KG 060 nömrəsi 2010-cu ildə “Mercedes S 350 L” avtomobilə birlikdə Azər Əmiraslanovun adına rəsmiləşdirilib. 2012-ci ildə 10 KG 060 nömrəsi “Mercedes E 240” avtomasına verilərək Vüqar Cavadovun adına rəsmiləşdirilib. 2013-cü ildə isə həmin nömrə yenidən “BMW 750” markalı avtomasına verilərək Vüqar Cavadovun adına rəsmiləşdirilir. 90 CP 060 nömrəsi isə 2008-ci ildə “Subaru Forester” avtomasına verilərək Azər Əmiraslanovun adına rəsmiləşdirilib.

Xatırladaq ki, həmin illərdə A. Əmiraslanov biznesini satışa çıxarmış, yerli banklarda olan pullarını isə hissə-hissə Türkiyədəki hesablarına transfer edirdi.

Məlumatla görə, ölkə rəhbərliyinin qəzəbinə tuş gəlməkdən ehtiyat edən Əhliman Əmiraslanov oğluna tövsiyə etmişdi ki, qısa müddətdə biznesini Türkiyəyə daşsın.

Bundan sonra isə A.Əmiraslanovun sürətlə milyonlarını ölkədən çıxarmağa başladığı, Türkiyədə ard-arda daşınmaz əmlak almağa başladığı 2017-ci ildə bir sıra KİV-lər tərəfindən qeyd olunmuşdu.

Hətta verilən məlumatlara görə, A.Əmiraslanov vaxtilə ucuz qiymətə gətirilən tibbi ləvazimatların Azərbaycandakı dövlət xəstəxanalarına baha qiymətə satılması sahəsində də böyük təcrübə toplamış, həmin dövrdə isə Türkiyədə tibbi ləvazimatlar istehsal edən müəssisələrə yatırım etməyə hazırlaşdığı və bu barədə işgüzar görüşlər keçirdiyi də mətbuatda öz əksini tapmışdı.

Hazırladı: RƏŞAD

Şəmkirdə azyaşlı qızın toy mərasimi keçirildi

Kənd icra nümayəndəsi bu neqativ hal haqqında müvafiq qurumlara məlumat vermək əvəzinə, toyda içib sərxoş oldu...

Şəmkir rayonu-nun Keçili kəndində azyaşlı qızın toy mərasimi keçirilib.

Hurriyyet.az-a məlumat verən mənbə deyir ki, həddi buluğa çatmamış məktəbli Orucova Rəhilə Əli qızının toy mərasimi 02.10.2022-ci

il tarixində kənddəki “El-mir” şadlıq sarayında baş tutub.

“Kənd icra nümayəndəsi Quliyev Mansır Qəzənfər oğlu baş vermiş neqativ hal haqqında Elm və Təhsil Nazirliyinə, rayon rəhbərliyinə və polisə məlumat vermək əvəzinə, toyda

sərxoş olub və bəy-gəlinə tərif deyirmiş”, - deyə mənbə bildirir.

Qeyd edək ki, informasiya redaksiyamıza axşam saatlarında daxil olduğundan, qarşı tərəfin mövqeyini dərc edə bilmədik. Araşdırmamız davam edəcək.

RƏŞAD

ELAN

21 iyul 1969-cu ildə Bakı şəhərində doğulmuş Qocayev Elxan Ağabala oğluna verilmiş “Doğum haqqında şəhadətnamə” itdiyi üçün etibarsız hesab edilsin.

“Ukraynanın məğlub olması variantı yoxdur”

Sərdar Cəlaloğlu: “Müharibə Rusiya param-parça olana qədər davam edəcək”

üçün orada bu və ya digər oyunçuların Ukraynanın əleyhinə getmək imkanı yoxdur. Bu baxımdan kənardan verilən dəstək də Ukrayna dövlətinin bərkiməsinə və xalqın konsolidasiyasına kömək edir.

- Müharibə uzanacaqsa Avropanın qışda donması və tədricən Ukraynaya dəstəyin azalması müşahidə edilə bilərmi?

- Ukraynaya dəstək sona qədər davam edəcək. Artıq Norveç öz qazını Avropaya verir, Azərbaycan Avropaya verdiyi qazın həcmi çoxaldır. Eləcə də ərəb ölkələri prosesə girir, ABŞ-dan maye qazının Avropaya gəlməsi müşahidə edilir. Diqqət edin, Avropa 5 il II Dünya Müharibəsini yaşayıb. Bəyəm o zaman soyuqdan donurdu? Məncə, Rusiyanın qaz və neft məsələsi bir qədər şişirdilib. Düşünürəm ki, Qərb Rusiyanın qazından asılıdır. Təkcə Fransa'nın 50-yə qədər Nüvə Elektrik Stansiyası var. O cümlədən Almaniya və digər ölkələrin. Sözsüz ki, alternativ imkanlardan istifadə olunacaq, maye qaz və digər yanaq növlerinden istifadə etməklə qışı başa vuracaqlar.

- Belə iddialar səslənir ki, kollektiv Qərb əslində Ukrayna ərazilərinin ilhaq edilməsi prosesinə qarşı düşünüldüyündən az reaksiya verib, vahid mövqe nümayiş etdirə bilməyib. Bu, nə dərəcədə doğrudur?

- Əslində Qərb vaxtından əvvəl reaksiya versəydi, Putinin dedikləri və siyasəti daha əsaslı görünər və qəbul olunardı. Putin Kremlidəki çıxışı zamanı elan etdi ki, Qərb bizi məhv etmək istəyir və s. Odur ki, Qərb gözlədi ki, Moskva ortaya ciddi bir siyasət qoysun və həmin siyasətin əsasında Rusiyanın cəzalandırılması baş tutsun.

- Deməli, müharibə davam edəcək?

- Bu daha çox Rusiyadan asılıdır. Moskva öz qoşunlarını geri çəkməyəcəyi təqdirdə müharibə davam edəcək. Yəni biz tutduq, ilhaq etdik, gəlın sülh danışıqlarına başlayaq yanaşması keçməyəcək. Müharibə Rusiyanın tam məğlubiyyətinə qədər davam edəcək. Rusiya elə addımlar atıb ki,

si yolu qalır?

- Bəyəm Ukrayna bu ərazilərdən imtina edir ki, Rusiya onu özünə birləşdirsin? Ukrayna razılaşmadan onun ərazisini kimse özününkü sayı bilməz. Bizim də konstitusiyamızda torpaqların dəyişdirilməsi mütləq xalqın razılığı - referendumla ola bilər. Ukrayna xalqı bəyəm öz ərazisini ruslara güzəştə gedir ki, bununla da məsələ həllini tapsın? Belə olsa, kiçik bir dövlət başqa dövlətin ərazisini özününkü elan edir, deyər ki, bura mənəndir və bununla da məsələ bitir.

- Sizin dediyiniz nəzəriyyədir, amma indiki halda Ukraynada faktiki işğal reallığı var...

- Heç bir reallıq yoxdur. Ona görə ki, Putinin bu qərarını heç kəs tanımır. Beynəlxalq hüquqa zidd qərardır, legitim deyil ki, onu kimse tanısin. Odur ki, Rusiyanın addımları boşdur.

Müharibədə Ukrayna Rusiya qalib gəldikdən sonra mümkündür ki, Rusiyanın bəzi əraziləri Ukraynaya qatılsın. Hər şey cəbhədəki vəziyyətdən asılıdır. Kimse kiminsə qanuni torpağını özününkü sayı bilməz. Əsas qərar hər şey meydanındakı nəticədən doğacaq. İndiki halda da müharibə Ukraynanın üstünlüyü ilə davam edir. Rusiyanın bu müharibəni daha bir neçə il uzatmaq imkanı yoxdur. Əgər uzadacaqsa, deməli, hərbi-siyasi, sosial-iqtisadi və coğrafi cəhətdən çökəcək.

- Sizin dediklərinizi yaqın ki, Kremlin strateqləri də hesablayır. Bu halda Putin niyə belə addımlar atır?

- Ukrayna cəbhəsində ruslar ciddi məğlubiyyətə düşər olardı. Ukrayna ordusunun əks-hücumu artıq bütün həmin ərazilərin Kiyevə əlinə keçəcəyi qənaətinə yaraırdı. Ona görə də həmin əraziləri Ukrayna azad edəne qədər belə qərar verildi ki, ABŞ və Avropanı zəiflətsin, mümkün qədər onları öz iradəsinə tabe etdirdin. ABŞ Ukraynanı ona görə müdafiə edir ki, Rusiya Ukraynaya qalib gələcəyi təqdirdə dünyada Moskvanın yeri və rolu dəyişəcək. Ona görə də burada heç kəs Ukraynaya görə vuruşmur, öz maraqlarına görə savaşı.

- Ukrayna xristian aləminin Suriyası ola bilərmi?

- Suriyada vəziyyət və durum ona görə indiki nəticəyə səbəb oldu ki, xalq faktiki iki hissəyə bölünmüşdü. Hakimiyyətin və müxalifətin tərəfdarlarına çevrilmişdi. Ukraynada isə müxalifətli-iqtidarlı bir yumruq kimi birləşib, legitim hakimiyyət var. Odur ki, Ukraynanın Suriya olmaq şansı görünür. Xarici düşməne qarşı xalq birləşdiyi

- Bunun baş verəcəyini gözləyirsinizmi?

- Əlbəttə, dövlət və millət tam məhv olunca, elə Putinin özünün addımı ilə vəziyyət dəyişə bilər. Əsrin əvvəllərində türk sultanı

Rusiya və Ukrayna arasında qanlı müharibə davam edir. Prezident Putin Ukraynanın dörd regionunu özünə birləşdirdikən bir gün sonra Ukrayna ordusu strateji əhəmiyyətə malik Liman şəhərinə nəzarəti ələ keçirməklə, Luqansk istiqamətində hərəkət üçün münbit şərait yaradıb. Rusiya rəhbərliyi isə geri çəkilməyəcəyini, artıq Rusiya “ərazisi” saydıqları Ukrayna torpaqlarını müdafiə edəcəklərini bildirirlər. Beləliklə, Ukrayna dünyünü daha mürəkkəb hal alır və nəticələrinin də dünyanın geopolitik durumunda böyük dəyişikliklərə səbəb olacağına şübhə yeri qoymur.

“Hürriyyət” Azərbaycan Demokrat Partiyasının (ADP) sədri Sərdar Cəlaloğlunun bu mövzu ilə bağlı azpolitika.info saytına müsahibəsini oxucularına təqdim edir:

- Sərdar bəy, Rusiya Ukraynanın dörd vilayətini faktiki ilhaq etdi, Kreml onların taleyinin heç vaxt Ukrayna ilə danışıqlarda müzakirə mövzusu olmayaçağını elan etdi. Hazırkı durumu necə qiymətləndirirsiniz?

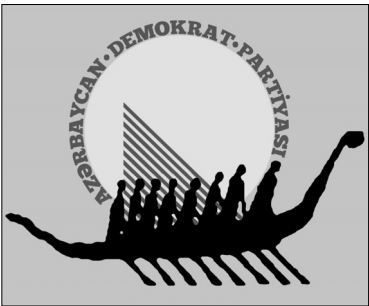
- Əslinə qalsa bu “referendum” Rusiyanın Ukraynada məğlubiyyətini kompensasiya etmək üçün Putin tərəfindən atılan avantürist addımdır. İndiki halda müharibə gedir, ərazinin bir hissəsi Rusiyanın, bir hissəsi də Ukraynanın nəzarətindədir. Müharibə gedən şəraitdə hər hansı bir referendum və seçki keçirmək gülüncdür. Beynəlxalq hüquq buna imkan vermir. Digər tərəfdən, Ukrayna dövlətinin razılığı olmadan onun ərazisində kimse referendum keçirə bilməz. Bununla bağlı beynəlxalq prezident var. Məsələn, Kataloniya referendum keçirmək istədi, amma Madrid bununla razılaşmadı və Kataloniya rəhbərlərinin çoxu həbs olundu. Bu baxımdan həm beynəlxalq hüquq, həm də beynəlxalq presedentə görə Ukrayna ərazisində nə referendum keçirmək, nə də onun nəticəsini qiymətləndirmək olar.

- Amma Kreml sürətli şəkildə referendum və ilhaq siyasətini həyata keçirir. Bu, nə ilə nəticələne bilər?

- Ukrayna öz torpaqlarını işğaldan azad edəcək. Əslində, Putin Ukraynada yaşayan rusların taleyinə qara xətt çəkdi, onları öz avantürasına cəlb etməklə, bu insanların Ukraynada yaşamasının qarşısını aldı. Ukrayna bir qarış torpağını da Rusiyaya vermək niyyətində deyil, dünya da bu əraziləri Rusiyanın torpağı saymır. Rusiya bu əraziləri öz torpağına qatdığı andan bu ölkə dünyada sərhədləri tanın dövlət statusunu itirdi. Yəni Rusiya özünü beynəlxalq hüquqdan kənar subyektdə çevirmiş oldu. Ona görə də burada çıxış yolu odur ki, Rusiyada ağıllı bir adam hakimiyyətə gəlsin və Putinin qərarlarını ləğv etsin, müharibə dayansın. Əks halda müharibə Rusiya param-parça olana qədər davam edəcək.

- Hazırda Putin Ukraynanın Azərbaycan boyda ərazisini tutub və öz torpağı elan edir. Bundan sonra Ukraynanın han-

Dünən ADP İdarə Heyətinin ölkə və beynəlxalq aləmdə baş verən ictimai-siyasi vəziyyətə dair növbəti toplantısı keçirilib. Partiyanın mətbuat xidmətindən "Hürriyyət"ə verilən məlumata əsasən, toplantı iştirakçıları ilk növbədə Rusiyanın Ukraynaya aid ərazilərdə referendum keçirərək, həmin əraziləri ilhaq etməsi faktını qətiyyətlə pisləyib və bu zorakı siyasəti beynəlxalq hüququn kobud şəkildə pozulması, müstəqil, suveren bir ölkənin ərazi bütövlüyünə qəsd, açıq təcavüz aktı kimi dəyərləndirib.

Putinin təcavüzkar siyasəti...

İmperiya xislətli Putin Rusiyanın başqa bir ölkənin ərazisi hesabına öz ərazilərini zor gücünə genişləndirmək cəhdinin dünyada sülhün, təhlükəsizliyin pozulmasına yol açmasına xidmət etdiyinə diqqət çəkən partiya yetkililəri dünya güclərini, beynəlxalq təşkilatları təcavüzkarın işğalçı planlarının qarşısını almaq üçün öz səylərini birləşdirməyə, ən təsirli vasitələrlə önleyici addımlar atmağa, Ukraynaya hərbi, siyasi dəstəyini artırmağa və beynəlxalq qanunlarla hesablaşmayan işğalçı Rusiyanı BMT sıralarından xaric etmək üçün hərəkətə keçməyə çağırıb. ADP eyni zamanda hakimiyyətə çağırış edərək, bu aneksiya ilə bağlı xalqımızın fikrini ifadə edən mövqə bildirməyə, bu cür ilhaq siyasətinin postsovet məkanına daxil olan hər bir ölkə üçün təhlükə doğuracağını beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinə çatdırmağa səsləyib.

Ermənilərin hərbi təxribatları...

İdarə Heyəti Ermənistan silahlı qüvvələrinin sərhədlərimiz boyu hərbi təxribatlara əl atması faktından sonra milli ordumuzun bu təxribatların qarşısını alaraq bir sıra strateji mövqeləri tutması, düşməni öz ərazilərinə qədər təqib etməsi, itkilər hesabına olsa belə düşmənin üzərində növbəti hərbi uğurlar qazanması faktını həzm etməyən bir sıra erməni himayədarı Qərb dövlətlərinin Azərbaycanı təcavüzdə suçla-

ADP Rusiyanın BMT-dən xaric edilməsini tələb edir

Partiya son günlər Türkiyə və Yunanıstan arasında qarşıdurmaların daha gərgin xarakter almasından da narahatdır...

İdarə Heyəti son günlər qonşu İran dövlətində gərginləşən hadisələrdən, hadisələr zamanı dinc aksiya iştirakçılarına yerli hakimiyyət qüvvələrinin aşırı zorakılıq göstərməsindən bir daha narahatlığını ifadə edib və İran rəsmilərini toplumun haqlı narazılıqlarına həssas yanaşmağa, zorakılıq və işgəncədən geri durmağa, məsələnin dinc yolla həll edilməsi üçün beynəlxalq hüquq normalarına uyğun siyasət izləməyə çağırıb.

masını rədd edib, onların bu dəyərləndirməsinin arxasında hadisələrə yanaşmada ikili standartların, xristian təəssübkeşliyinin durduğunu qeyd edib. Qərbin 30 il ərzində erməni təcavüzünə səssiz qaldığı halda, Azərbaycanın öz ərazilərini qoruma cəhdindən irəli gələn hərbi addımlarını təcavüzə bağlaması, əslində, birtərəfli qaydada təcavüzkar Ermənistanı dəstəkləmək anlamına gəlir və bu cür yanaşmalar Cənubi Qafqazda, eləcə də dünyada sülhün və təhlükəsizliyin pozulmasına xidmətdən başqa bir şey deyil.

İranda zorakılıq və işgəncə faktları...

İdarə Heyəti son günlər qonşu İran dövlətində gərginləşən hadisələrdən, hadisələr zamanı dinc aksiya iştirakçılarına yerli hakimiyyət qüvvələrinin aşırı zorakılıq göstərməsindən bir daha narahatlığını ifadə edib və İran rəsmilərini toplumun haqlı narazılıqlarına

həssas yanaşmağa, zorakılıq və işgəncədən geri durmağa, məsələnin dinc yolla həll edilməsi üçün beynəlxalq hüquq normalarına uyğun siyasət izləməyə çağırıb.

Yunanıstanın hərbi ritorikaya üstünlük verməsi...

İdarə Heyəti son günlər Türkiyə və Yunanıstan arasında qarşıdurmaların daha gərgin xarakter almasından, Yunanıstanın öz himayədarlarına arxalanaraq Türkiyə ilə davranışında hərbi ritorikaya üstünlük verməsindən, bundan dolayı Qərbin, o cümlədən ABŞ-ın hər iki NATO ölkəsinə eyni münasibət bəsləməsi əvəzinə Yunanıstanın yanında yer almasından, onun ərazisində NATO-nun hərbi bazalarını, arsenalında olan hər növ hücum və müdafiə silahlarını yerləşdirməsindən ciddi narahat olduğunu bildirib və NATO-nun bu addımlarının heç də sülhə, təhlükəsizliyə deyil, yeni və daha qorxulu mün-

qişə, müharibə ocaqlarının kövrüklənməsinə xidmət etdiyini qeyd edib, məlum güc mərkəzlərini bu qərəzli mövqedən geri durmağa çağırıb.

Siyasi Partiyalar Haqında qanuna etiraz...

İdarə Heyəti sentyabrın 30-da Siyasi Partiyalar Haqında qanuna əlavələr və dəyişikliklər edilməsi ilə bağlı məsələyə etiraz olaraq dinc aksiya keçirən vətəndaşlara, xüsusilə qadın aksiya iştirakçılarına qarşı polis orqanlarının hədsiz zorakılıq göstərməsi, onların məlum ərazidən təzyiq, zor göstərilərək naməlum istiqamətlərə aparılması, bir neçə şəxsin polis bölmələrinə aparılaraq saxlanılması, təzyiq göstərilməsi faktından ciddi narahat olduğunu bildirib və zorakılıqların heç bir beynəlxalq hüquqla bir araya sığmadığını, ölkəmizin uzun illərdən bəri əldə etdiyi demokratik imicinə zərbə vurduğunu qeyd edib və hakimiyyəti insan hüquq və azadlıqlarına, sərbəst toplaşmaq, alternativ fikrə tolerant yanaşma kimi konstitusiyaya və beynəlxalq müqavilələrlə üzərinə götürdüyü vəzifələri vicdanla yerinə yetirməyə çağırıb.

"Ölkədə rüşvətxorluq, korrupsiya baş alıb gedir"

İdarə Heyəti həmçinin ölkədə baş alıb gedən rüşvətxorluq, korrupsiya faktından, insan hüquq və azadlıqlarının gözdəndirilməsindən, siyasi məhbus məsələsinin gündəmdə qalmasından narahat olduğunu diqqətə çəkib və hakimiyyəti hərbi teatrda əldə etdiyi üstünlükləri əsas götürərək daxili siyasətdə antidemokratik siyasət izləməkdən vaz keçməyə, Qərb dəyərlərinin oturuşması üçün hərtərəfli islahatlar həyata keçirməyə, demokratikləşmə istiqamətində beynəlxalq təşkilatlar qarşısında üzərinə götürdüyü öhdəlikləri yerinə yetirməklə Qərbin təzyiqlərindən yayınmağa çağırıb.

"Tərtər işi" ilə bağlı

qərar təqdir edilir...

İdarə Heyəti Ali Məhkəmənin Plenumunun "Tərtər işi" ilə bağlı qəbul etdiyi qərarı, yeni hərbiçilər üzərindən qondarma hökmlərin götürülməsi üçün həmin işlərin yenidən baxılması üçün Apellyasiya instansiyasına göndərməsi faktını təqdir edib və bu faktı "Tərtər işi" qurbanlarının müdafiəsinə qalxan xalqımızın dirənişinin nəticəsi kimi dəyərləndirib. Partiya yetkililəri hakimiyyəti "Tərtər işi" ilə bağlı atdığı müsbət addımları davam etdirməyə, qanunsuz olaraq işgəncələrə məruz qalan, barələrində qərəzli məhkəmə hökmləri kəsilən hərbiçilərimizin azad olunması üçün səylərini artırmağa çağırıb.

Antiterror əməliyyatları keçirilsin...

İdarə Heyəti son vaxtlar Xankəndi iqtisadi zonasında qondarma separatçı rejimin yenidən fəallaşmasından, nəzarətimizdən kənarda olan həmin ərazidə rus "sülhməramlı" qüvvələrin himayədarlığı ilə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyinə təhdid yaranan fəaliyyətdən ciddi narahat olduğunu bildirib və hakimiyyəti Azərbaycanın yurisdiksiyasına daxil olan ərazilərimizdə antiterror əməliyyatları keçirməyə, həddini, səlahiyyətlərini aşan rus "sülhməramlı" qüvvələrini üçtərəfli sazişlə üzərinə götürdüyü vəzifələri yerinə yetirmədiyi halda ölkəmizi tərk etməsi üçün səylərini artırmağa çağırıb.

Hazırladı: KƏNAN

ABŞ-in qurucu atala-
rından biri,
Amerika koloniyalarının
müstəqilliyi uğrunda fəal
mübariz Patrik Henrinin
“Mənə azadlıq verin, ya
da öldürün” çağırışı müstə-
qillik uğrunda mübarizə-
nin şüarını, “Live free or
die” (Ya azadlıq, ya ölüm)
doğurdu. Bu şüarla müba-
rizəyə qalxan koloniyalar
1776-cı ildə gələcəyin
qüdrətli dövləti olacaq
ABŞ-in təməlinin qoyul-
masına nail oldular.

Ötən əsrin 30-cu illərində Lon-
donda Hindistan məsələləri ilə
bağlı müzakirələr və konfranslar
keçirildi. Bu müzakirə və konf-
ranslarda hind millətçilərinə gü-
zəştə gedən müsəlman liderlərinin
mövqelərini qəbul edilməz hesab
edən Rəhmət Əli 28 yanvar 1933-
cü ildə “İndi ya heç vaxt” broşü-
rünü nəşr etdirdi. Bu broşürdə
Rəhmət Əli bir neçə coğrafi ərazi-
ni, Pəncəb, Əfqanıstan əyaləti,
Kəşmir, Sindh və Belucistanı əhatə
edən və PAKISTAN adlı dövlətin
qurulmasını ideoloji əsaslarını
yartmışdı. Müsəlman liderlərinin
bir hissəsi Rəhmət Əlinin əleyhinə
çıxış edərək PAKISTAN ideyasını
qeyri-mümkün fikir adlandırdılar.
Britaniya hakimiyyət orqanları isə
Rəhmət Əlini məsuliyyətsizlikdə it-
tiham etdilər. Bütün bunlara bax-
mayaraq bu broşürə Hindistan
məsələsi ətrafında gedən müzaki-
rələrə yeni istiqamət verdi. “İndi
ya heç vaxt” broşürü Pakistan
Milli Hərəkatının ideoloji əsasları-
na çevrilərək Pakistan dövlətinin
yaranması ilə nəticələndi.

Patrik Henrinin “Mənə azadlıq
verin, ya da öldürün” çağırışını
ABŞ-in yaranmasında, Rəhmət
Əlinin “İndi ya heç vaxt” broşü-
rünü və onun Pakistanın dövlətinin
yaranmasında oynadığı rolunu təsa-
düfən xatırlamadım. Gözlərimiz
önündə dünya düzəni dəyişir. Ko-
ronavirus pandemiyası global təsir
doğuraraq yeni dünya düzənini
keçidi başlatdı. Rusiyanın Ukray-
naya qarşı müharibəsi isə bu pro-
sesi təcilləndir.

İkinci Dünya Müharibəsindən
sonra formalaşan dünya düzəni
artıq mövcud deyil. Dünyanın fev-
ralın 24-dən, yeni Rusiyanın Ukray-
naya qarşı hərbi müdaxiləsindən
öncəki dövrə qayıtmayacağı
tam aydındır. Rusiyanın Ukrayna-
ya qarşı işğalçılıq müharibəsinin
özü də İkinci Dünya müharibəsinin
dönən sonra formalaşmış dünya ni-
zaminin dağıldığını sübut edir.

Ola bilməz ki, köhnə dünya ni-
zami çöksün və bəşəriyyət nizam-
sız bir dünyada yaşasın. Bəşər ta-
rixində belə hal yalnız dövlətlərin
mövcud olmadığı zamanlarda
olub. Dövlətlər yarandıqdan sonra
isə dünya nizamı yaranıb. İndi də
köhnə dünya nizamı çöküb, yenisi
yaranmaqdadır. Ukraynada müha-
ribə davam etsə də, müharibədən
sonrakı dünya düzəni formalaşma-
ğa başlayıb. Yeni dünya nizamı isə
2022-ci il fevralın 24-dən əvvəlkin-
dən köklü şəkildə fərqlənəcək.

Rusiyanın Ukraynaya hərbi
müdaxiləsindən dörd həftə sonra
ABŞ-in nəhəng biznes strukturları-
nın rəhbərləri ilə onlayn formatda
keçirdiyi görüşdə prezident Co
Bayden dünya nizamının hər üç
nəşildən bir dəyişdiyini qeyd edər-
ək, növbəti dəyişikliyin zamanın
çatdığını bəyan edib. Məxfi görüşlərin

Güney Azərbaycanın istiqlalı: İndi deyilsə, nə zaman?

birində bir hərbiçinin ona söylədiyi
ifadəni nəhəng biznes strukturları-
nın rəhbərləri ilə müzakirə zamanı
təkrar edən prezident Co Bayden
belə deyib: “Yeni dünya nizamı

arxitekturası ola bilər.

“Ramştayn formatı” NATO-
dan fərqli olaraq Trans-Atlantik it-
tifaq deyil, burada bütün qitələr-
dən olan ölkələr təmsil olunub.

Rusiyanın Ukraynaya hərbi müdaxiləsindən dörd həftə son-
ra ABŞ-in nəhəng biznes strukturlarının rəhbərləri ilə onlayn
formatda keçirdiyi görüşdə prezident Co Bayden dünya nizamı-
nın hər üç nəşildən bir dəyişdiyini qeyd edərək, növbəti dəyi-
şiklik zamanın çatdığını bəyan edib. Məxfi görüşlərin birində bir
hərbiçinin ona söylədiyi ifadəni nəhəng biznes strukturlarının
rəhbərləri ilə müzakirə zamanı təkrar edən prezident Co Bay-
den belə deyib: “Yeni dünya nizamı olacaq və azad dünyanı
birləşdirirək ona rəhbərlik etməliyik”.

olacaq və azad dünyanı birləşdirir-
ək ona rəhbərlik etməliyik”.

“İndi hər şeyin dəyişdiyi vaxtdır”

Bu ifadə də ABŞ prezidenti Co
Baydenə məxsusdur və dünyada
baş verən prosesləri çox dəqiq ifa-
də edir.

Rusiyanın Ukraynaya hərbi
müdaxiləsindən öncə və müharibə-
nin ilk günlərində ABŞ-in liderli-
yi ilə formalaşmış demokratik dövlə-
tlərin öncülüüyünə əsaslanan
dünya düzəninin dəyişəcəyi haq-
qında fikirlər səslənirdi. Belə fikir-
lər vardı ki, avtoritar dövlətlər
demokratik dünya ilə mübarizədə
qalib gələcək və Çin liderliyi ilə
yeni dünya düzəni formalaşacaq.
Lakin Rusiya işğalına qarşı Ukray-
nanın uğurlu müqaviməti, ABŞ və
Böyük Britaniyanın qətiyyətli möv-
qeyi ilə bu ehtimalların gerçəkləş-
məsi mümkünsüz hala gəldi. İlk
toplantısı ABŞ-in Avropadakı Hərbi
Hava Qüvvələrinin (USAF) qərargahı
və NATO bazalarından biri olan
Ramştayn hərbi hava bazasında
keçirilən və buna görə də qeyri-rəmi
olaraq “Ramştayn formatı” adlandırılan
Ukraynanın Müdafiəsi üzrə Təmas
Grupunun yeni dünya düzəninin hərbi-siyasi

NATO-da təmsil olunmaq imkanı
olmayan Asiya, Afrika və Latin
Amerikası ölkələri “Ramştayn for-
matı”nda fəallıq göstərərək dün-
yada yeni təhlükəsizlik sisteminə
ehtiyac olduğunu qabartmağa ça-
lışırlar. Aydın görünür ki, “Ramş-
tayn formatı” da dünyanın yeni
təhlükəsizlik sistemində olan ehti-
yacdən yaranıb. “Ramştayn for-
matı”nın NATO-dan digər bir fərqi
isə Ukraynanın Müdafiəsi üzrə
Təmas Qrupuna ABŞ müdafiə na-
zirinin sədrlik etməsidir.

Yeni dünya düzəninin təhlükə-
sizlik sisteminin arxitekturasını
“CYBER FLAG 21-1” formatı ta-
mamlayacaq. İnformasiya Texno-
logiyaları üzrə mütəxəssislərin kiber
NATO adlandırdıqları “CYBER
FLAG 21-1” kiber məkanda kollektiv
təhlükəsizlik sistemi bazasını
yaratmalı, ABŞ və müttəfiqlərinə
yönlən zərərli kiber fəaliyyətləri
müəyyənləşdirmək, uyğunlaşdır-
maq və yekdilliklə cavab vermək
imkanlarını təmin etməlidir.

BMT Təhlükəsizlik Şurasında
islahatların aparılması tələbi ilə
ABŞ, Fransa, Ukrayna və digər ölkə-
lərin təşəbbüsləri, Fransa prez-
denti Emmanuel Makronun Avro-
pa İttifaqının dəyərlərini paylaşan,
lakin onun bir hissəsi olmayan ölkə-
lərin iştirakı ilə yeni Birliyin ya-
radılması təklifi də yeni dünya dü-

zənin formalaşmaqda olduğunu
göstərən daha bir məqamdır.

Bütün bunlar yeni dünya düzə-
ninin formalaşmaqda olduğunu
təsdiq edir. İndi formalaşmaqda
olan yeni dünya düzəni də ən azı
50 il, bəlkə də daha çox dəyişməz
qalacaq. Beləliklə də, Güney
Azərbaycanın müstəqilliyi bizim
üçün məhz bu səbəbdən vacibdir.
Əgər Güney Azərbaycan
müstəqilliyini indi əldə etməsə ən
azı 50 il, bəlkə də daha çox İranın
tərkib hissəsi olaraq qala bilər.
Belə bir məntəqə tale ilə barışmaq
mümkün deyil. Üstəlik İranın ha-
zırkı vəziyyəti də Güney Azərbay-
canın müstəqilliyini qazanmasının
mümkünlüyündən xəbər verir.

Şəriətin qətlə yetirdiyi növbəti
qadın, 22 yaşlı Mehse Əmininin
ölümünə etiraz olaraq sentyabrın
16-da başlayan etirazların miqyası
və teokratik rejimin ideoloji-si-
yasi əsaslarına qarşı yönəlməsi
İran İslam Respublikasının son
zamanlarını yaşadığını təsdiq etdi.
Diqqət çəkən digər məqam İran
vətəndaşlarının ölkənin gələcəyi
ilə bağlı qayğılarının olmamasıdır.
Etirazlar yalnız teokratik rejimə
deyil, eyni zamanda İranın dövlə-
tinin mövcudluğuna qarşı yönəlib.
Aydın görünür ki, İranın vahid
dövlət kimi mövcudluğu artıq ölkə
əhalisinin böyük hissəsini qane
etmir. Çünki, İranda bütün xalqları
birləşdirəcək ideologiya mövcud
deyil və bir daha olmayacaq.
Teokratik rejimin əsaslarını təşkil
edən şiəçilik İran vətəndaşlarını
birləşdirən sonuncu ideologiyadır.
Belə bir ideologiya bir daha olma-
yacaq. Bu isə İranın bütövlüyünü
təmin üç şərtədən birinin ortadan
qalxması deməkdir. İranda yaşa-
yan xalqları birləşdirən vahid mü-
xalifətin olmaması rejimə qarşı
mübarizənin effektivliyi aşağı salan
amillərdən biridir. Bu o deməkdir ki,
teokratik rejim İranın bütövlüyünü
təmin edəcək ikinci bir qüvvə möv-
cud deyil. Bu isə İranda millət hərə-

rəktərlərin imkanlarını artırır.

Qərbin sanksiyaları nəticəsində
İran artıq vətəndaşlarının so-
sial-iqtisadi rifahını təmin etmək
imkanlarını itirib. Buna görə də
İranın bütövlüyünün təminatı olan
ikinci şərt də məhv olub.

İranın bütövlüyü ancaq silah
gücünə təmin edilir. Bəşəriyyətin
tarixi isə göstərir ki, heç bir impe-
riya silah gücünə uzun müddət
mövcudluğunu saxlaya bilmir.

Güney Azərbaycanın insan hü-
quqları uğrunda bütün İranı bürü-
yən mübarizə prosesinə qoşulma-
sı, qısa zamanda bu prosesin önün-
ə çıxması ilə yanaşı öz müqəddə-
ratını təyin etmə hüququnu ehti-
va edən şüarlarla çıxış etməsi Gü-
ney Azərbaycanın müstəqilliyə ha-
zır olduğunu bir daha təsdiq etdi.
Aydın görünür Güney Azərbayca-
nın özünün gələcəyi ilə bağlı aydın
təsəvvürlərə malikdir. Bu isə müs-
təqillik uğrunda mübarizənin uğur-
unu təmin edəcək əsas amildir.

Xəqani Cəfəri,
politoloq

Ancaq onu da nəzərə almaq
lazımdır ki, İranın teokratik rejimi
kimi totalitar rejimləri yalnız daxili
qüvvələr hesabına tarixin arxivinə
göndərmək çox çətindir. Bu böyük
itgilər hesabına mümkün ola bilər.

Azadlıq, Ədalət və Milli Höku-
mət uğrunda mübarizə aparən
Güney Azərbaycanın, insan hü-
quqları uğrunda teokratik rejimə
qarşı əliyalın üsyana qalxan İran
vətəndaşların beynəlxalq ictimaiyyətin
qətiyyətli və müştəqkil dəstə-
yə ehtiyacı var. Demokratiya
Namə Ukraynaya Dəstək Plat-
formasının bununla bağlı beynəlxalq
ictimaiyyətə müraciəti tarixi
sənəddir və ictimai-siyasi qüvvələr
tərəfindən dəstəklənməlidir.

Çünki son illərdə İranda rejimə
qarşı bütün etirazlar İslam İnqilabı
Keçikçiləri Korpusu tərəfindən zo-
rakılıqla yatırılıb. İstibdad rejiminin
yeganə dayacağına çevrilən bu qu-
rum insan hüquqları uğrunda mü-
barizəyə qalxan İran vətəndaşları-
na yenə divan tutmaqda davam
edir. Aydın görünür ki, İran vətən-
daşlarının insan hüquqlarını əldə
edə bilməsi üçün beynəlxalq ictimaiyyət
qətiyyətli dəstək verməlidir.
İnsan hüquqları və öz müqəddə-
ratını müəyyən etmə hüququ
uğrunda mübarizə aparən İran vətən-
daşlarına dəstək vermək beynəlxalq
ictimaiyyətin insanlıq qar-
şısındakı vəzifəsidir.

Ağdam rayon sakini Salmanov Cahid Yaqub oğlu tərəfindən "Hürriyyət" in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Deyir ki, başına gələn xoşagəlməz hadisədən əvvəl rahat həyatını yaşayırdı, sonradan "1992-ci ildə, müharibə vaxtı məcburi köçkün düşmüşük. Xəzər rayonu, Şüvəlan qəsəbəsi, "Gənc kosmonavt" düşərgəsində məskunlaşmışıq. Danışacağım hadisə başıma gələndə kimi, sakit bir həyatım var idi. Ailəmi dolandırmaq, çörək pulu qazanmaq üçün çalışırdım. Taksi kimi fəaliyyət göstərirdim.

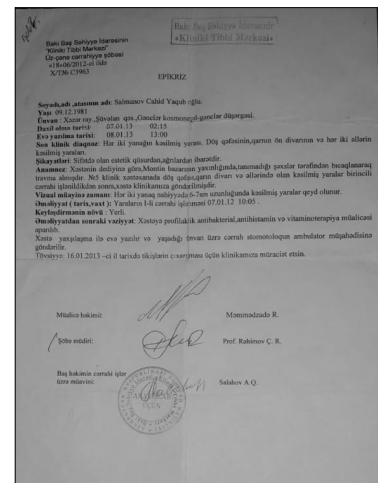
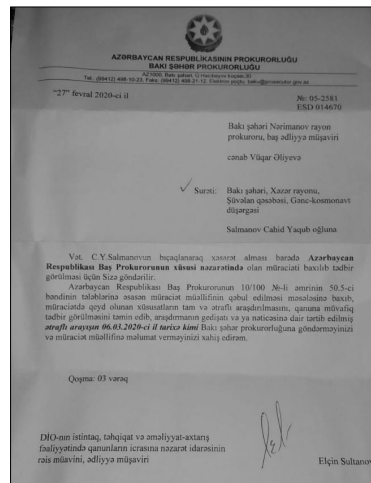

mayıb".

Cahid Salmanov deyir ki, cinayətkarları tapmaq üçün ərazidəki müşahidə kameralarına baxılmayıb: "Paşa Sığorta"nın kameralarına baxılmadı. "Əzizbəyov" ("Koroğlu") met-

daxili orqanlara bir daha müraciət edəmə, mənim məsələmi araşdırın, günahımı bilim.

Mən özümü öldürmək qərarına gəlmişəm. Bir dəfə canıma qəsd etmişəm. Hər kəs mənə axmaq insan kimi baxır.

10 ildir araşdırılmayan cinayət işi

Taksi sürücüsü Cahid Salmanov:
"Prezident Administrasiyasının qarşısında özümə od vurub yandıracam, başqa yol görmürəm"

"Mən düşməni olmayan bir insanam, sadəcə bilmək istəyirəm ki, bu hadisəni kim, niyə törətdi? Mən ailəmi dolandırmaq üçün bir tikə çörəyimin arxasında olan adam olmuşam. Üzümdəki, əllərimdəki şırımlardan utanıram. Heç kəsə başa sala bilmirəm ki, məni niyə bu günə qoyduqlarını bu günə kimi bilmirəm"

rosunun kameralarına baxılmadı. Belə başa düşürəm ki, mənim bu hala salınmamışım kimi sifariş idi. Mən düşməni olmayan bir insanam, sadəcə bilmək istəyirəm ki, bu hadisəni kim, niyə törətdi. Mən ailəmi dolandırmaq üçün bir tikə çörəyimin arxasında olan adam olmuşam. Üzümdəki, əllərimdəki şırımlardan utanıram. Heç kəsə başa sala bilmirəm ki, məni niyə bu günə qoyduqlarını bu günə kimi bilmirəm.

Dövlət orqanları hadisədən 2 ay sonra 127-128-ci maddə ilə cinayət işini bağlayıblar. Cinayətkarlar azadlıqda gəzirilər. 10 ildir hər yerdə gözümlə o oğlanları axtarıram. Əsəblərimə görə müalicələr götürürəm.

Sizin qəzetiniz vasitəsilə

Əsidiyəm deyirlər ki, kiməsə sataşmışam, ona görə bu günə qoyublar. Sizə də deyirəm, dövlət orqanlarına müraciət etdiyim müddətlərdə də demişəm ki, bu məsələ araşdırılsın, həqiqət üzə çıxsın.

Prezident Administrasiyasının qarşısında özümə od vurub yandıracağam. Başqa yol görmürəm.

Bir də nəzərinizə çatdırım ki, hadisə günü polis qaynım Yusifzadə Zaur Vidadi oğlunu şübhəli şəxs kimi 1 gün polis bölməsində saxlamışdır.

Məsələ ilə bağlı Daxili İşlər Nazirliyi ilə əlaqə saxlamaq cəhdlərimiz alınmadı. Mövzunu davam etdirəcəyik.

Jalə FAMILQIZI

2013-ci ilin yanvar ayının 6-da saat 8-9 radələrində 2 nəfər oğlan maşına yaxınlaşdı və soruşdular ki, Mərdəkan maşınasan? Dedim bəli. Dedilər, biz Mərdəkana gedəcəyik, amma "Montin qəsəbəsi"ndən ailəmizi götürəcəm. Qiyməti soruşdu, verəcəyi məbləğdən 5 AZN aşağı dedi, razılaşdım, oturdular maşına, yola düşdük. Oğlanın biri qabaqda, digəri isə arxada oturmuşdu. Ödənişi əvvəlcədən ödədi. Qabaqda oturan oğlan telefonla danışa-danışa gəldi, o biri isə arxada sakit oturmuşdu. Gedəcəyimiz mənzilə yaxın yerdə, "Montin qəsəbəsi"ndəki "Paşa Sığorta"nın və marketin yaxınlığında maşını saxladım".

Şikayətçi Cahid Salmanov deyir ki, bu zaman avtomobilinə əyləşən tanımadığı şəxslər gözləmədiyi anda ona çoxsaylı bıçaq zərbələri endiriblər: "Arxada oturan şəxs maşından düşdü və 5 mərtəbəli binaya tərəf getdi. 10-15-dəqiqə çək-mədən tək gəldi və arxada maşında əyləşdi. Əyləşən kimi ikisi də mən tərəfə döndülər və arxadakı oğlan dedi ki, kiminsə bacısına sataşsanın axırı belə olmalıdır. Bıçaqla özümə, əllərimə, döş qəfəsimə, boyun-boğaz nahıyyəmə bıçaqla dərin xəsarətlər yetirdilər. İmkan vermədilər deyim ki, mən siz deyən adam deyiləm. Məni tanıyan hər kəs bilir ki, mən o hərəkəti edən insan deyiləm. Oğlanlar maşından düşə-düşə yenə xəsarət yetirirdilər. Qanın içində idim. Axşam vaxtı olduğundan ətrafda heç kəs yox idi. Amma mağazanın və "Paşa Sığorta"nın kameralarına bu görüntülər yansımamış ol-mazdı. Özümü toparlayıb kö-mək çağırmaq məqsədilə bir-

təhər signalı basılı saxladım. Əllərim kəsik-kəsik idi. Kənarda, 10-15-metr uzaqda olan maşından bir oğlan gəldi, maşının qapısını açanda qorxdı, amma özünü itirmədən "İntiqam, tez gəl" deyər digər oğlanı çağırdı. İntiqam adlı oğlan gəldi, məni maşından çıxarıb mağazanın qabağında oturdular. Hər tərəfimi qan götürürdü, halım pişləşirdi. Təcili yardım maşını gəldi, məni 5 saylı xəstəxanaya apardılar. Orada yaralarım baxdılar, vəziyyətimin ağır olduğunu dedilər. Çox qan itirdiyimə görə hüsum gedib-gəlirdi".

Şikayətçinin sözlərinə görə, hadisədən 10 il keçməsinə baxmayaraq, cinayətkarlar hələ də tutulmayıb: "Əməliyyata saldılar, tikişlər qoyuldu. Həkim üzümdə, əllərimdə və döş qəfəsimdəki kəsiklərin ağır olduğunu dedi. 10 il keçməsinə baxmayaraq, bu günə qədər də hər iki əlimdə bir barmağım işləmir, üzümdə dərin kəsik durur.

Bir neçə gün 5 saylı xəstəxanada qaldıqdan sonra məni 1 saylı "Semaşko" xəstəxanasına göndərdilər. Orda da yenedən əməliyyatlarıma baxdı-

lar, müalicəmi davam etdirildi. Polis hər gün gəlirdi, izahatlar götürürdü. Ümid edirdim ki, bu hadisənin niyə başıma gəldiyini polis araşdırması nəticəsində biləcəm. Çox təəssüflər olsun ki, bu günə kimi nə cinayətkarlardan, nə də cinayət işinin gedişatından xəbərim yoxdur.

10 il keçməsinə baxmayaraq, mənə xəsarət yetirən şəxsləri harda görsem tanıyıram. 102 xidmətinə, Daxili İşlər Nazirliyinə, Respublika Prokurorluğuna, Prezident Administrasiyasına və s. müvafiq qurumlara müraciət etmişəm. 2020-ci ilin yanvar ayında Nərimanov Payon Prokurorluğuna yaxınlaşdım. Prokuror məni qəbul etmədi, müavininin qəbuluna düşdüm. Sənədləri gətirdirdi, baxdı və dedi ki, "128-ci maddə ilə iş bağlanılıb, biz burda lazım olanı edərək, sən get istintaqa, polis idarəsinə, burda dediklərini orda de, işə təzədən baxılsın". Mən dedim axı bu cinayətdir, bu maddələrin mənim işimlə nə dəxli var? Getdim istintaqın reisi Vüqar müəllim məni qarşıladı və yenə eyni cavabı aldım ki, iş bağlanılıb, cinayətkarlar tapıl-

İş adamlarının “NBC Bank”da batan milyonları niyə geri verilmir?

Mərkəzi Bank, Əmanətlərin Sığortalanması Fondunda susurlar

Uzun zamandır ki, xeyli sayda iş adamı, vətəndaş ləğv edilmiş “NBC Bank”da batan pullarını geri ala bilmirlər. Müvafiq olaraq ləğv edici komissiya vasitəsi ilə geri qaytarılmalı olan vəsaitlər, növbəlilik prinsipləri ilə hesablanaraq ödənilməli olsa da, bu, baş vermir. Uzun zamandır ki, hesablarında olan vəsaitləri geri almağa çalışan bir qrup narazı vətəndaş “Hürriyyət” vasitəsilə dövlət başçısında müraciət ediblər.

Hətta 30 nəfərdən çox hesab sahibi LPO “NBC Bank” ASC-nin Kreditorlar Komitəsi də yaradıblar. Bundan sonra müvafiq qanunvericiliyə əsasən ləğv edilən bankın əmlaklarının hərrac vasitəsilə satışı zamanı onların da iştirak etmələrini xahiş edirlər.

Redaksiyamıza müraciət edən Komitə üzvləri bildirir ki, “Banklar haqqında” qanunun tələblərində ləğv edilən bankda vəsaiti olan şəxslər ən sonda vəsait əldə edirlər. Yeni ilk öncə vəsaitlər əmanəтчilərə, daha sonra isə digər kateqoriyadan olan şəxslərə ödənilməlidir. Ən sonda isə bank üzrə kreditorlar, bankda hesablarında vəsaitləri dondurulan fiziki və hüquqi şəxslərə vəsait ödənilir.

Şikayəтчilər dövlət başçısına ünvanladığı müraciətlərində qeyd edirlər ki, bu günə qədər onlara hər hansı bir formada bankın faktiki əmlakları üzrə hərraclara haqqında məlumat verilməyib. Və ya iddia edirlər ki, hərraclara keçirilsə də onlara məlumat verilmir.

“Hürriyyət” vasitəsilə Prezidentə müraciət edən kreditorlar deyir ki, bank artıq iki ildir ləğv prosesindədir, lakin təminatlı kreditorlara hələ də növbə çatmadığına görə, ödənişlərin edilməsi baş tutmur.

“Əmanətlərin Sığortalanması Fondunun məlumatına əsasən, bu növbənin nə zaman çatacağını proqnozlaşdırmaq da mümkün deyil. Nəticədə həm proses illərlə qeyri-müəyyən şəkildə uzanır, həm də ləğv prosesinin yekunlarına doğru bizim kimi sonuncu növbəyə düşən kreditorların öz vəsaitlərini tam şəkildə ala bilmək ehtimalı həddən artıq azalır və mümkünsüzləşir”.

Aparığımız araşdırmalara əsasən, 2021-ci ilin sonunda “NBC Bank”ın Kreditorlar Komitəsinin ilk iclası keçirilərkən məlum olub ki, kreditorların sa-

50 nəfər kreditorun, vətəndaş və eyni zamanda bir çoxunun ödənişlərini mövcud aktivlər hesabına ödəmək mümkündür, amma...

yi sahibkarlar və hüquqi şəxslər də daxil olmaqla cəmi 50 nəfərdir.

Onlara ödənilməli olan ümumi məbləğ isə təqribən bir milyon manat civarındadır.

Bankın ləğv edicisi təyin edilmiş fondun komitəyə təqdim etdiyi məlumatlara əsasən, bankın ümumi aktivlərinin, o cümlədən ödənilmiş reğres tələblərinin həcmi borclarına münasibətdə müsbətdir (Fondun 30.03.2022-ci il tarixli 2200200600362 nömrəli məktubu).

Belə ki, bankın 2021-ci ilin 3-cü rübündə 1 milyon 950 min manat, 15 min ABŞ dolları və 10 min avro məbləğində reğres tələbi bank tərəfindən fonda ödənilib. Fondun isə banka olan reğres tələbi artmayıb.

Göründüyü kimi, təkcə bir rübün ödənilmiş reğres tələbləri ilə qeyd edilən 50 kreditorun vəsaitinin tam şəkildə ödənilməsi tamamilə mümkündür.

Amma nədənsə baza üzrə yetərli vəsaitlər olsa da kreditorlara ödənilməli olan vəsaitlər yubadılır.

“Hürriyyət” qeyd edir ki, bunun üçün ümumi aktivlərin digər hissələrinə toxunmağa belə zərurət yoxdur. “Banklar haqqında” Qanunun 87.2-ci maddəsinə əsasən, tələbləri təsdiq edilmiş və bölgü cədvəlinə daxil edilmiş kreditorlara ödənişlərin aparılması qrafiki ləğv edici tərəfindən məhkəməyə təsdiq olunmaq üçün təqdim edilir. Həmçinin, həmin qanunun 80-ci maddəsinə əsasən, məhkəmənin qəbaccadan razılığını aldıqdan sonra bankın ləğv edicisi tələblərin nizamə salınması məqsədilə bankın istənilən kreditoru və ya borclusu ilə danışıqlara başlaya bilər. Bu cür nizaməsalmanın nəticələrinə etiraz edib və ya bunlardan şikayət verilə bilməz.

Yeni sadə dildə ifadə etsək 50 nə-

fər kreditorun, vətəndaş və eyni zamanda bir çoxunun ödənişlərini mövcud aktivlər hesabına ödəmək mümkündür.

Praktikada belə hallar olub. Elə Mərkəzi Bankın açıqladığı rəsmi informasiya bankında da belə məlumatlar yer alır.

Məsələn, qeyd etdiyimiz məqama oxşar hal 2019-cu ildə baş verib. Belə ki, QSC “Bank Standard” KB ilə bağlı Fond “Banklar haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 71, 80, 82-ci maddələrini əsas tutaraq Bakı Apellyasiya Məhkəməsinə müraciəti edib. Nəticədə iddia tələbinə 10 sentyabr 2019-cu ildə baxılaraq müvafiq müsbət qərar qəbul olunub və qərara əsasən, ləğv prosesində olan QSC “Bank Standard” KB-nin 17 min 000 manata-dək əmanəti olan fiziki şəxslər üzrə ümumilikdə 6 milyon 650 min manat vəsait geri ödənilib.

Redaksiyamıza müraciət edən zərərçəkmişlər qeyd edir ki, bütün bu məqamları nəzərə alaraq Bakı Apellyasiya Məhkəməsinə müraciət olunsada, müsbət nəticə əldə edilməyib.

“Banklar haqqında” Qanunun məhz 82-ci maddəsinə uyğun həyata keçiriləcəyi ilə bağlı hər dəfə olduğu kimi şablon cavablar təkrarlanıb. “Bununla bağlı 2022-ci ilin birinci yarısı ərzində fondla müzakirələr aparılmasına baxmayaraq, bu günədək müsbət nəticə əldə olunmayıb”, - deyərək “Hürriyyət”ə müraciət edən iş adamları əlavə edib.

Ləğv prosesində olan təminatlı vəsait sahibi olan iş adamlarının iddiaları ilə bağlı araşdırmalarımız davam edəcək. Qarşı tərəfin də mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

“Hürriyyət”

Maşını cərimə meydançasına aparılan qazi rəisin evinə basqın etdi

Dövlət Yol Polisi (DYP) əməkdaşları tərəfindən avtomobili cərimə meydançasına aparılan şəxs DYP Şöbəsi rəisinin evinə basqın edib.

“Qafqazinfo” xəbər verir ki, hadisə bir neçə gün öncə Gəncədə baş verib. Belə ki, şəhər sakini Afiq Ağayevin (şerti) “VAZ 2107” markalı avtomobili DYP əməkdaşları tərəfindən saxlanılaraq cərimə meydançasına aparılıb. Bundan əsəbiləşən vətəndaş Gəncə şəhər DYP Şöbəsinin girişində yerləşən mühafizəçi otağının pəncərəsini sındırıb. Daha sonra bir qrup şəxslə birlikdə şəhərin Avtozavod qəsəbəsində yerləşən DYP Şöbəsinin rəisi Eldəniz Həsənovun evinin qarşısına gələrək naliyyət ifadələri işlədib. Həmin şəxslər səs-küy salaraq evin qapısını döyüblər. Maşının dərhal buraxılmasını tələb ediblər.

Törətdiyi əməllərə görə, Afiq Ağayev barəsində inzibati Xətalara Məcəlləsinin 232-1 (əmlakı qəsdən məhv etmə və ya zədələmə), 510 (xırda xuliqanlıq) və 535.1-ci (polis qanun tələbinə tabe olmama) maddələri ilə protokollar tərtib edilərək baxılması üçün Gəncə Şəhər Məhkəməsinə göndərilib.

Ağayev məhkəmədə deyib ki, mühafizəçi otağının pəncərəsi əvvəldən çat idi: “Mən pəncərəni döymək istəyərkən pəncərə öz-özünə qırıldı. Düzdür, hadisədən sonra rəisin evinin qarşısına getdim. Ondan avtomobilin buraxılmasını tələb etdim. Eldəniz Həsənov mənə şəxsən tanıyır, Vətən Müharibəsində iştirak etdiyim üçün əvvəllər törətdiyim inzibati xətalara bağlı bir neçə dəfə mənə və qohumlarıma güzəşt edib”.

Məhkəmə protokolları əsaslı sayıb. Şəxsin müharibə iştirakçısı olduğunu nəzərə alaraq ona aşağı həddə cəza verilib. Afiq Ağayev 8 gün müddətə inzibati qaydada həbs edilib.

FHN-də rəis işləmiş şəxsə cinayət işi açıldı

Fövqaladə Hallar Nazirliyində (FHN) rəis vəzifəsində işləmiş şəxs barəsində cinayət işi başlanılıb. Bu barədə Şirvan Şəhər Prokurorluğundan məlumat verilib.

Bildirilib ki, FHN-in Hacıqabul rayon Dövlət Yanğından Mühafizə Hissəsinin yanğınsöndürmə növbəsinin sabiq rəisi İnşallah Nəbiyevin həmin vəzifədə işlədiyi dövrdə aldatma yolu ilə özünün əmlakını ələ keçirməsi barədə daxil olan müraciət əsasında şəhər prokurorluğunda araşdırma aparılıb.

Araşdırmalarla İnşallah Nəbiyevin Salyan rayonun Xalac kənd sakinindən sonuncunun oğlunu FHN-də işə düzələdəcəyini yalandan vəd verərək 3 min 500 manat məbləğində pul vəsaitini alaraq ələ keçirməsinə, bundan sonra cinayət əməlini davam etdirərək oğlunun xidmət yerinin dəyişdirilməsinə köməklik edəcəyini yalandan vəd edərək həmin şəxsə 2 min manat məbləğində pul vəsaitini almaqla ümumilikdə onun 5 min 500 manat məbləğində pul vəsaitini dələduzluq yolu ilə ələ keçirməsinə əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

Faktla bağlı Şirvan Şəhər Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 178.2.2 (təkrar dələduzluq) və 178.2.3-cü (şəxs tərəfindən öz qulluq mövqeyindən istifadə etməklə dələduzluq törədilməsi) maddələri ilə cinayət işi başlanılıb.

Hazırda iş üzrə istintaq davam edir.

Rusiya prezidenti Vladimir Putin 23-27 sentyabr tarixlərində Ukraynanın Donetsk, Luqansk, Zaporozhye və Xerson regionlarında "referendum" təşkil etdikdən sonra adicəkilən vilayətlərin rəsmi ilhaqını elan edib və onların Rusiya Federasiyasının dörd yeni regionu olduğunu açıqlayıb. Putin sözügedən bölgələrə nümayəndələr təyin etsə də, Ukrayna və onun Qərb müttəfiqləri bu regionlarda Rusiyaya birləşmə referendumlarını "saxta" adlandırır və Kremlin ilhaq qərarını tanımayacaqlarını bəyan ediblər. Rusiya prezidenti həmçinin, zərurət yaranarsa Ukraynaya qarşı nüvə silahından istifadə ediləcəyinə də işarə edib. NATO baş katibi Yens Stoltenberq isə hesab edir ki, Ukraynada nüvə silahından istifadə bu müharibənin mahiyyətini tamamilə dəyişəcək. Bu barədə axar.az-da yer alan informasiya görə, Stoltenberq nüvə silahından istifadənin mümkünüyü ilə bağlı açıqlamaları təhlükəli və məsuliyyətsiz ritorika adlandırır: "Bu səbəbdən biz prezident Vladimir Putinə açıq şəkildə bildirdik ki, nüvə silahından istənilən istifadə Rusiya üçün ağır nəticələrə səbəb olacaq və əlbəttə ki, münafişənin xarakterini dəyişəcək. Nüvə müharibəsində qalib olmayacaq".

NATO Ukraynaya "qapımız üzünüzə açıqdır" desə də, hələlik Rusiya ilə toqquşmaqdan çəkinir

ABŞ-ın Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsinin keçmiş rəhbəri, istefada olan general Devid Petreus isə bu qənaətdədir ki, Vladimir Putin taktiki nüvə silahından istifadə etmək qərarına gəlsə, ABŞ Ukraynadakı bütün rus qoşunlarını və texnikasını məhv edəcək, həmçinin Qara dəniz donanmasını batıracaq: "Rusiya Təhlükəsizlik Şurasının sədr müavini Dmitri Medvedyevin və Çexenistan lideri Ramzan Kadirovun açıq şəkildə danışdıqları, Putinin özünün də dəfələrlə eyni vurduğu nüvə eskalasiyasına cavabı ABŞ-ın rəhbərlik etdiyi NATO qüvvələri verəcək. Kremlin ilhaq edilmiş əraziləri "müdafiə etmək" üçün Ukraynanı hədələdiyi nüvə zərbəsi, kollektiv özünümüdafiə prosesini işə salan NATO nizamnaməsinin 5-ci maddəsinin əsası kimi görünməyəcək. Lakin belə bir hücumun radiasiyası blok ölkələrinə də çatarsa, o zaman bu vəziyyət NATO üzvü olan bir ölkəyə hücum kimi qiymətləndirilə bilər. ABŞ nüvə eskalasiyasına getmək istəməsə də, cavabsız qalmayacaq".

Yeri gəlmişkən, onu da nəzərinizə çatdırmaq ki, Donetsk, Luqansk, Zaporozhye və Xerson regionlarının Rusiya tərəfindən rəsmi ilhaqından sonra Ukrayna pre-

zidentin intensiv hücumları gözlənilir. Əgər bir ay ərzində Ukraynaya yeni hücum və uzaq vuran artilleriya sistemləri verilərsə, Rusiyanın planı baş tutmayacaq".

"Putinin Ukraynanın 4 bölgəsini ilhaq etməsi Ankaranın Moskva ilə Kiyev arasında vasitəçiliyinə də zərbə vurub"

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu isə bildirib ki, Vladimir Putin Ukraynanın 4 bölgəsini Rusiyaya birləşdirdikdən sonra tərəfdaşlarından dəstək gözləyir: "Ankara ilk gündən açıqlama verib ki, Ukraynanın parçalanmasını və ərazilərinin ilhaqını tanımır. Türkiyə

Putin Ukraynanı məhv etmək

Məhəmməd Əsədullazadə:
"Əgər Ukraynaya yeni hücum və uzaq vuran artilleriya sistemləri verilərsə, Rusiyanın planı baş tutmayacaq"

zidenti Volodimir Zelenski ölkəsinin sürətləndirilmiş prosedurla NATO üzvlüyü üçün müraciət edəcəyini bəyan edib: "De-fakto biz artıq NATO-da öz yolumuzu getmişik. De-fakto biz artıq Şimali Atlantika Alyansının standartlarına uyğunluğunu sübut etmişik. Bu gün Ukrayna bunu de-yure etmək üçün müraciət edir". NATO baş katibi Yens Stoltenberq isə öz növbəsində, alyansın qapılarının Ukrayna üçün açıq olduğunu, lakin indi əsas diqqətin onu Rusiyanın genişmiqyaslı müdaxiləsindən qorumağa yönəldildiyini vurğulayıb. Stoltenberq əlavə edib ki, üzlüklə bağlı qərar alyansın 30 üzvünün hamısı tərəfindən qəbul edilməlidir. Qeyd edək ki, artıq Mərkəzi və Şərqi Avropanın 9 ölkəsi - Çexiya, Estoniya, Latviya, Litva, Şimali Makedoniya, Monteneqro, Polşa, Rumıniya və Slovakiya Ukraynanın NATO-ya üzvlüyünü dəstəkləyir.

Elxan Şahinoğlu:
"Putin və tərəfdarları Qazaxıstanın şimalını qarışdırmaq üçün münbit zaman gözləyir, Astana isə özünü qorumaq üçün alternativ yollar axtarır"

"Mövcud vəziyyətdə istənilən danışıqlar Kiyevin əleyhinə işləyəcək"

Beləliklə, mövzu ilə bağlı mövqeyini "Hurriyyet"lə bölüşən Cənubi Qafqaz Təhlükəsizlik və Sülh İnstitutunun sədri, Milli Cəbhə Partiyasının sədr müavini, politoloq Mehmed Əsədullazadə hesab edir ki, Rusiya noyabrda yeni hərbi briqadalarla Ukraynaya qarşı döyüşü intensivləşdirməyi planlaşdırır: "Rusiyanın Ukraynanın işğal etmiş ərazisində qeyri-legitim referendum keçirməsi danışıqlar prosesinə son qoydu. Bundan sonra, yeni mövcud vəziyyətdə istənilən danışıqlar Kiyevin əleyhinə işləyəcək. Moskva referendumdan sonra Kiyevə danışıqları bərpa etmək üçün müraciət edib. Təbii ki, belə bir danışıqlar

Ərəstun Oruculu:
"Rusiyanın talandığını iddia edən Putin bunu edənlərin onun ən yaxın dostları və özü olduğunu unudur"

Ukrayna üçün alçaldıcı təklifdir. Rəsmi Kiyev bəyan edib ki, danışıqlar yalnız Rusiyanın Ukrayna ərazisindən tam çıxarılmasından sonra baş tuta bilər. Bunun üçün isə Ukraynanın mütləq qələbəsi gərəkdir".

Cənubi Qafqaz Təhlükəsizlik və Sülh İnstitutunun sədri qeyd edib ki, Rusiya Avropanın təhlükəsizlik arxitekturasını dağıdaraq dövlətlərin beynəlxalq səviyyədə qəbul edilən sərhədlərini zorla dəyişdirərək aneksiya siyasəti ortaya qoydu: "Buna baxmayaraq, son günlər Ukraynanın əks-hücumları yeni mərhələyə keçir. Rusiya isə öz növbəsində, səfərbərlik nəticəsində yeni birliklər yaradır. Düşünürəm ki, noyabr ayından Rusiyanın yeni hücumları olacaq. Kreml yeni ərazilər işğal etməklə onları Rusiyaya birləşdirib, sonda Ukraynanın bir dövlət kimi məhv olmasını həyata keçirməyə başlayacaq. Odur ki, gələn aydan Rusi-

Mübariz Göyüşlü:
"Kremlin ilhaq qərarı Rusiya kimi addım atmaq istəyən ölkələri daha da həvəsləndirəcək, onlar üçün böyük bir "nümunə" yaradacaq"

Xarici İşlər Nazirliyi bəyanatında Ukrayna torpaqlarının ilhaqını beynəlxalq hüquqa zidd adlandırır. Bu ilhaq Ankaranın Moskva ilə Kiyev arasında vasitəçiliyinə də zərbə vurub. Ukrayna prezidenti Volodimir Zelenski bildirib ki, Putindən sonrakı Rusiya lideri ilə görüşə bilər, indiki Kreml sahibi ilə görüş mümkün deyil. Halbuki, Türkiyə cümhurbaşqanı Rəcəb Tayyib Ərdoğan ilhaqa qədər Putinlə Zelenskiyi görüşdürməyə çalışırdı. Belarus və Ermənistan Rusiyanın müttəfiqləri olsalar da, Rusiyanın ilhaqını dəstəkləməyiblər. Belə olan halda Kremlin ümidi ötən dəfə olduğu kimi Nikaraqua və bir neçə ada dövlətinədir. Kreml Kırım ilhaq edəndə məhz bir neçə ada dövləti işğalı qəbul etmişdi. Putin Ukrayna torpaqlarının Rusiyaya birləşdirdiyini elan etdiyi günün sabahı Çin lideri Si

Sinpinə təbrik məktubu yazıb. 1 oktyabr Çində Respublika günü kimi qeyd edilir. Putin məktubunda Si Sinpini əziz dostu adlandırıb. Kreml sahibi Çinin beynəlxalq arenada artan nüfuzuna işarə edərək iqtisadi və sosial sahədə uğurlarını vurğulayıb. Si Sinpin də Putinə yazdığı məktublarda həmkarına "əziz dost" deyə xitab edir. Buna baxmayaraq, Si Sinpin Ukrayna ərazilərinin ilhaqını tanımayacaq. Ancaq o eyni zamanda, bu ilhaqa görə Kremli tənqid də etməyəcək".

Politoloqun fikrincə, Putin anlayır ki, Pekin Ukraynanın 4 bölgəsinin Rusiyaya birləşdirilməsini tanımayacaq. Onun sözlərinə görə, Putin üçün önəmlidir ki, ilhaqa rəğmən, Pekin Kremlə tərəfdaşlıqdan imtina etməsin: "Rusiyanın Ukrayna torpaqlarını ilhaqı Mər-

dir. Belə olan halda "birləşmə" ancaq kağız üzərində qalıb. Saxta referendumun nəticəsinə görə Liman Rusiya "şəhəri" sayılır, ancaq indi Ukraynanın nəzarətinə keçib". Politoloqun qənaətinə, Putini durduracaq qüvvə Ukraynanın müharibədə qələbəsi və itirdiyi bölgələri geri qaytarması, o cümlədən Rusiyada artan narazılıq ola bilər.

"Bu gün Putin çıxışlarında vaxtilə Hitlerin etdiyi kimi bəşəriyyətin bütün belələrinin səbəbkarı qismində yanlış ünvanlar göstərir"

Siyasi şərhçi Ərəstun Oruculu hesab edir ki, bu gün Putin çıxışlarında vaxtilə Hitlerin etdiyi ki-

İki bir dövlət kimi bəşəriyyətinə düşməkdədir

Kənan Novruzov:
"Putinin şəxsi ambisiyaları, qələbə hərisliyi, Ukrayna ərazilərinin qanunsuz ilhaqı Rusiya-Türkiyə münasibətlərinə də təsir edəcək"

kəzi Asiya ölkələrinin də maraqlarının əleyhinədir. Rusiyanın Mərkəzi Asiyadakı əsas tərəfdaşı Qazaxıstan Ukraynanın ərazi bütövlüyünü tanımaqda davam edəcək. Vladimir Putinin bir gözü də Qazaxıstandadır. Kreml sahibi və onun tərəfdarları Qazaxıstanın şimalını qarışdırmaq üçün münbit zaman gözləyirlər. Ukraynada olduğu kimi Qazaxıstanın şimal şəhərlərində də ruspərəst qüvvələr yetişdirilir. Astana Rusiya təhlükəsindən özünü qorumaq üçün alternativ yollar axtarır".

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri onu da əlavə edib ki, Ukrayna ordusu işğal olunan Donetsk, Luqansk, Zaporıje və Xerson istiqamətində əks-hücumlarını davam etdirəcək: "Artıq Rusiya bu bölgələrin adminstrativ sərhədlərindən geri çəkilməkdə-

mi bəşəriyyətin bütün belələrinin səbəbkarı qismində yanlış ünvanlar göstərir: "Putin növbəti dəfə təsdiq etdi ki, onun hələlik Ukraynaya qarşı təcavüzkar siyasətinin əsasını Adolf Hitlerin 80 il əvvəlki siyasi doktrinası təşkil edir. Z simvolikasından tutmuş işğal etdiyi ərazilərdə keçirdiyi "referendumlara" qədər, "Rus dünyasından" tutmuş demokratik dəyərlərin təhrif olunmuş təsbitinədək hamısı bəşəriyyətin böyük qurbanlar verərək artıq keçdiyi yoldur. Vaxtilə Hitlerin etdiyi kimi bu gün Putin də çıxışlarında bəşəriyyətin bütün belələrinin səbəbkarı kimi yanlış ünvanlar göstərir". Siyasi şərhçinin sözlərinə görə, Rusiyanın talandığını iddia edən Putin bunu edənlərin onun ən yaxın dostları və özü olduğunu unudur: "Amma Kreml diktatorunun çıxışında çox mühüm bir mesaj da vardı: onun zala topladığı hakim zümrə nümayəndələrinin üzündəki inamsızlıq və ümid-sizlik. Putinin təntənəli şəkildə Ukrayna torpaqlarının ilhaq olunmasına dair tədbirlər keçirdiyi bir vaxtda Ukrayna ordusu işğal altında olan strateji əhəmiyyətli Liman şəhərini azad edib minlərlə Rusiya hərbiçisini mühasirəyə aldı. Bu, məğlubiyyət deyil, Ermənistan ordusunun sözcüsü vaxtilə dediyi kimi, taktiki geri çəkilmədir".

"Putinin davranışları beynəlxalq hüququ ayaqlar altına almaqdan başqa bir şey deyil"

Rusiyanın Ukraynaya qarşı ağılasığmayan bir müharibəni, avantüranı davam etdirdiyini vurğulayan Müasir İnkişaf Birliyinin sədri, siyasi şərhçi Mübariz Göyüşlü isə qeyd edib ki, dünya im-

perializminin aparıcı dövlətlərindən olan Rusiyanın, onun avantürist başçısı Putinin davranışları beynəlxalq hüquqa ayaqlar altına almaqdan başqa bir şey deyil: "Rusiya bundan əvvəl Donetsk və Luqanskın "müstəlliklər"ini elan etməklə avantüranın uzun çəkəcəyinin, 2022-ci ilin fevralında müharibəni başlatmaqla, tutduğu ərazilərin özünə birləşdirilməsini

gələcəkdə Ukraynanın parçalanması real təhlükəyə çevrilə bilər"

Beynəlxalq Münasibətlər və Diplomatiya Araşdırmaları Mərkəzinin eksperti Kənan Novruzov isə bu qənaətdədir ki, Ukrayna ərazilərinin ilhaqı Rusiya-Türkiyə münasibətlərinə də təsir edəcək: "Putin bugünlərdə Donetsk, Luqansk, Zaporıje və Xerson vilayətinin Rusiyaya birləşdirildiyini elan etdi. Təxmin edildiyi kimi, bu hadisə ölkədə bayram kimi qeyd olundu. Əslində, durumun fərqli olmasına baxmayaraq, Kreml rəhbəri sanki qələbəsini elan etdi...

Beynəlxalq Münasibətlər və Diplomatiya Araşdırmaları Mərkəzinin eksperti Kənan Novruzov isə bu qənaətdədir ki, Ukrayna ərazilərinin ilhaqı Rusiya-Türkiyə münasibətlərinə də təsir edəcək: "Putin bugünlərdə Donetsk, Luqansk, Zaporıje və Xerson vilayətinin Rusiyaya birləşdirildiyini elan etdi. Təxmin edildiyi kimi, bu hadisə ölkədə bayram kimi qeyd olundu. Əslində, durumun fərqli olmasına baxmayaraq, Kreml rəhbəri sanki qələbəsini elan etdi...

rəsmiləşdirməklə bu ağılasığmaz prosesin bitməyəcəyinin anonsunu verdi. Xerson, Zaporıje, Donetsk və Luqansk vilayətlərini özünə tam şəkildə ilhaq etməklə Rusiya eyni zamanda, beynəlxalq münasibətlərdə çox pis bir prezydentin, "kimin gücü varsa digərinin ərazisini tuta bilər" fikrinin daha da oturuşmasına səbəb oldu". Siyasi şərhçinin fikrincə, rəsmi Moskvanın bu qərarı Rusiya kimi addım atmaq istəyən ölkələri daha da həvəsləndirmiş olacaq, onlar üçün böyük bir "nümünə" yaradacaq: "Onsuz da dünyada "güclü-sənə haqlısan" fikri var idi, Rusiyanın bu hərəkəti həmin düşüncənin daha da işlək olmasını sürətləndirəcək".

"İlhaq olunmuş ərazilərə rusların köçürülməsinin qarşısı alınmasa,

qansk, Zaporıje və Xerson vilayətinin Rusiyaya birləşdirildiyini elan etdi. Təxmin edildiyi kimi, bu hadisə ölkədə bayram kimi qeyd olundu. Əslində, durumun fərqli olmasına baxmayaraq, Kreml rəhbəri sanki qələbəsini elan etdi. Bundan sonra bir sıra dünya liderləri, beynəlxalq təşkilatların rəhbərləri, diplomatlar qanunsuz ilhaqı pislədilər. Türkiyə Xarici İşlər Nazirliyi də məsələyə münasibət bildirdi. Bəyanatda "referendumun nəticələri" tənqid edildi. Rusiyada "referendum" prosesi davam edərkən Türkiyə rəsmiləri, o cümlədən prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan, xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlu ilhaqı tanımayacağıqlarını bildirmişdilər. Ərdoğan Putin parlamentdə çıxış etməzdən bir gün əvvəl həmkarına zəng vurmuşdu. Çox böyük ehtimalla, tərəflər qanunsuz ilhaqı barədə də

danışmışdılar. Ərdoğan bir müddət əvvəl Putinlə bağlı demişdi ki, mən onu tanıyıram, düşündüyünü edən liderdir. Fikrimcə, Türkiyə prezidenti bu fikirləri ilə təkəcə Putinin nüvə silahından istifadə etməyinə yox, həm də qanunsuz ilhaqa münasibət bildirmişdi. Ola bilsin, Ərdoğan demək istəyirdi ki, Putini yolundan döndərmək çətin-dir. Məsələ ondan ibarətdir ki, Ankara Moskva ilə Kiyev arasında balanslı siyasət yeridən yeganə dövlətdir. Türkiyə rəsmiləri dəfələrlə ən yüksək tribunallarda Kremlin addımlarını haqq qazandıraraq, Qərbə tənqid ediblər. Əslində, Türkiyə ilə Qərb dövlətləri, o cümlədən ABŞ arasında münasibətlərin gərginləşməsinin səbəbi də məhz budur, yəni rəsmi Ankaranın neytral mövqeyi, Rusiyaya qarşı sanksiyalara qoşulmaması".

Ekspert bildirib ki, Türkiyənin neytral mövqeyinin bir səbəbi Ərdoğanla Putin arasındakı dostluq münasibətidir, digəri, şübhəsiz ki, hər iki dövlətin ortaq siyasi-iqtisadi maraqlarıdır: "Türkiyə Rusiya ilə Ukrayna arasında müharibəyə son qoyulmasında israrlıdır. Ərdoğan, Çavuşoğlu hər fürsətdə sülh istediklərini dilə gətirirlər. Qanunsuz ilhaq isə sülh perspektivini xeyli azaltmışdır. Bu, həm də Ankaranı Qərb qarşısında gözü kölgəli edə bilər. Elə ona görə də "referendumun" nəticələrinin tanınmayacağı ilə bağlı əvvəlcədən xəbərdarlıq edilmişdi. Sözsüz ki, Ankara bu nəticələri tanısa idi, Qərblə münasibətlərdə yeni, daha kəskin mərhələ başlayacaqdı. Bəlkə də, Ərdoğan "Putin dediyini edir" fikirləri ilə məhz özünü sıyırtmaq istəyirdi. Dünyaya çatdırırdı ki, hətta mən də Moskvanın bu qərarına müdaxilə edə bilmərəm. İndi əsas suallardan biri Ankara-Moskva münasibətlərinin gələcək perspektividir. Düşünürəm ki, "referendum" Ankara üçün arzuolunan deyildi. Elə buna görə də qanunsuz ilhaq məsələsi ikitərəfli əlaqələrə təsir edəcək. Yəqin ki, Ərdoğan, Çavuşoğlu gələcək çıxışlarında bu məsələyə toxunacaqlar. Ankara qanunsuz ilhaqı görməzdən gəlsə, bu, onun balanslı siyasətinə kölgə sala bilər. Beləliklə, təəssüf ki, Kreml rəhbərinin şəxsi ambisiyaları, qələbə hərisliyi Ukrayna böhranını daha da dərinləşdirdi. İlhaq olunmuş ərazilərə rusların köçürülməsinin qarşısı alınmasa, gələcəkdə Ukraynanın parçalanması real təhlükəyə çevrilə bilər".

Vazeh BƏHRAMOĞLU

Təxminən iki əsr öncə Azərbaycanın Abşeron bölgəsində tapılan neft iqtisadiyyatın inkişafına təkan verdi. Bu səbəbdən, ərazidə neft emalı müəssisələri tikildi. Lakin əvvəl Çar Rusiyasının, sonra isə Sovet İttifaqının müstəmləkəsi olan Azərbaycanda neft çıxarılan və emal edilən ərazilərdə ekoloji durum bərbad vəziyyətə düşdü.

Yalnız müstəqillik əldə edəndən sonra bu ərazilərin təmizlənməsi məsələsi gündəmə gəldi. Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə Bakının "Qaraşəhər" adlanan ərazidə yeni "Ağ Şəhər" layihəsi həyata keçirilməyə başlandı. Prezidentin və dövlət qurumlarının müvafiq sərəncamlarına görə, bu ərazidə yerləşən yaşayış və qeyri-yasayış sahələri köçürülməli, torpaq qatı təmizlənməli, yeni yaşayış massivi salınandan sonra, sakinlər mənzillərlə təmin edilməli və ya müvafiq qanunlara görə onlara kompensasiya ödənilməli idi. Lakin son illər ərzində re-daksiyamıza daxil olan çoxsaylı şikayətlər belə deməyə əsas verir ki, bir çox layihələr kimi, "Ağ Şəhər" layihəsi də korrupsioner məmurlar "iş-tahına qurban verildi". Söhbət ondan gedir ki, prezidentin xoşməramlı təşəbbüsünə baxmayaraq, bir sıra məmurlar öz ciblərinin doldurmaq üçün sakinləri narazı saldılar, onların malına-mülkünə göz dikdilər. Aşağıda adları sadalanan Xətai rayon sakinləri tərəfindən "Hurriyyet"-in redaksiyasına ünvanlanan məktub da dediyimizin bariz nümunəsi hesab oluna bilər.

Belə ki, Xətai rayonunda vaxtilə "Qaraşəhər" adlanan ərazinin sakinləri - Cəbrayıl Tahir, Qasimov Kərim, Qaibxanov Cəlaləddin, Paşayev Vahid, Əhmədova Dilare, Babayev Nizami, Məmmədov İlyas, Əliyev Fərhad, Tahirov Ulugbəy, Əhmədov Elçin, Sadıxov Allahverən, Nağıyev Zahid, Həbiyev Əhli, Əsgərov Zahid, Quliyev Şakir və s. şikayətgilər ədalətsizliklə üzləşdiklərini qeyd edərək, ölkə başçısından kömək istəyirlər. Onlar qeyd edirlər ki, Bakı şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının 262 sayılı, 11.06.2007-ci tarixli sərəncamında bu işlərin yerinə yetirilməsi "ADEC" Azərbaycan İnkişaf Şirkətinə həvalə edilib. Lakin sözügedən qurum bu işin "nəzərdə tutulan müddət ərzində öhdəsindən gəlmədiyinə" görə, bu tədbirlərin görülməsi Bakı şəhəri İcra Hakimiyyəti başçısının 262 sayılı, 10.06.2013-ci tarixli, heç bir hüquqi əsası olmayan sərəncamı ilə şəxsən Xətainin icra başçısı Razim Məmmədova həvalə edilir. O gündən bu yana qəsəbə sakinlərinin qara günləri başlayır:

"Maliyyə Nazirliyinin tövsiyəsi ilə (Xətai RİH-nin təqdim etdiyi sənədlərə istinadən) müstəqil qiymətləndirmə şirkəti olan "ƏQD" MMC-nin 53/M sayılı 24 fevral 2017-ci il tarixli məktubunda AR 987-IIIQ sayılı "Torpaqların dövlət ehtiyacları üçün alınması haqqında" Qanunun 32.3, 56.1.2, 58.3, 66.4.4 maddələrinə və Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin 26 dekabr 2007-ci il tarixli 689 sayılı Fərmanının 2.3. bəndinə əsasən, 20 % əlavə haqq ödənilmək şərti ilə yaşayış evlərimizin köməkçi sahəsinin 1 kv.m. (dəhliz, mətbəx, sanitariya qovşağı) - 750 manat, yaşayış sahəsinin 1 kv.m. (qonaq otağı, yataq otaqları) - 1000 manat, həyət tikililərinin 1 kv.m. üçün 50-350 manat dəyərində qiymətləndirilmişdir. Qeyd edilmiş qiymətlərdən 20% əlavə haqq ödənişini çıxsaq, evlərimizin 1 kv.m sahəsinin dəyəri 625 manat və 833 manat təşkil edəcəkdir.

"Ağ Şəhər" sakinləri təhdidlərə məruz qalır

Nə ev sahibinin razılığı, nə də məhkəmə qərarı olmadan sakinlərin evləri sökülür...

"Üstü bəzək, altı təzək" layihə...

Bu qiymətlərlə razı olmayan sakinlər təhdidlərə məruz qalır. Nə ev sahibinin razılığı, nə də məhkəmə qərarı olmadan evləri sökülür. Xətai Rayon İcra Hakimiyyəti rəhbərliyinin tamahkarlığı üzündən dövlət tərəfindən ayrılan vəsaitlər mənimənilib. Buna görə, layihənin başlanmasından 15 il keçsə də əsaslı tikinti aparılan ərazidə hələ də fərdi yaşayış evləri qalmaqdadır. Ərazidə mövcud olan bərpad ekoloji və sanitariya-epidemioloji durum, burada yaşayan sakinlərin sağlamlıqlarına ciddi ziyan vurur. Qəsəbədə müasir məhərxanalar, ofis və yaşayış binaları və məktəblər tikilsə də neft məhsulları ilə çirklənmiş torpaq qatı təmizlənməmiş olaraq qalır.

Yol infrastrukturunun olmaması sakinlərin təcili tibbi və yanğınsöndürmə xidmətindən məhrum edib. Necə deyirlər, üstü bəzək, altı təzək.

Azərbaycan Respublikası Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin Kollegiyasının 2013-cü il 07 mart tarixli, 02 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Təniki təlimat"-ın 2.19 və 2.30 maddələrində kompensasiyanın məbləği hesablanarkən fərdi yaşayış evləri yalnız çöldən götürülmüş ölçülərə görə hesablanması nəzərdə tutulsa da, evlərimizin sahəsi içəri ölçülərlə hesablanır.

Beş il əvvəl Razılaşma müqaviləsinə imza ataraq, evləri tam və ya qismən sökülən sakinlər ayrılan vəsaiti hələ də ala bilmirlər. İllərdir kirayədə qalmaq məcburiyyətindədirlər. Sakinlər dəfələrlə Xətai RİH-nə artıq təsir müddəti keçmiş "Razılaşma müqaviləsi"-nin ləğv edilməsinə görə müaciət etsələr də, müraciətləri cavabsız qalmışdır. Halbuki, həmin müqavilələrin bildiriş verilən gündən 2 ay təsir müddəti var.

Xətai RİH-nin məmurları razı olmayan sakinlərlə mübahisəli məsələləri sivil qaydada, hüquqi müstəvidə həll etmək əvəzinə, heç bir rəsmi sənəd (bildiriş, hesabat) təqdim etmədən, nə ev sahibinin razılığı haqqın-

"Bir insanı uzun müddət aldatmaq olar, bir neçə adamı bir müddət aldatmaq olar, amma bütün bir xalqı aldatmaq hələ heç kəsə nəsisb olmayıb"

Avraam Linkoln

da bir sənəd, nə də məhkəmə qərarı olmadan, polis əməkdaşlarının iştirakı ilə ağır texnika vasitəsi ilə evlərimizi sökürlər. Evdəki əşyalar MİS-nin əməkdaşları tərəfindən əvvəlcədən kirayələnməmiş evə daşınır. Evdə olan daşınar əmlakların qorunmasına görə heç kim məsuliyyət daşımır. Polis əməkdaşları bir dövlət nümayəndəsi kimi, ev sahibinin mülkiyyət toxunulmazlığını qorumaq əvəzinə, məmurların qanunsuz hərəkətlərinə rəvac verir. Videoçəkiliş aparmağa icazə verilmir. Çəkilən videomaterialları telefonla zorla alaraq sildirilir. Əgər belə tədbirlər qanunidirsə, nəyə görə videoçəkiliş icazə verilmir?

10.02.2021-ci il tarixində Nağıyev Zahid Həsən oğluna məxsus fərdi yaşayış evi tam, Həsənov Altay Ümidvar oğluna məxsus fərdi yaşayış evi qismən, bir il sonra isə Birinci Qarabağ müharibəsi qazisi Həbiyev Əhli Həbibulla oğluna məxsus evi tam, onların razılığı olmadan, Xətai RİH-nin başçısının birinci müavini Etibar Əhmədov göstərişi ilə, heç bir hüquqi sənəd təqdim etmədən ağır texnika vasitəsi ilə sökülmüşdür.

Heç bir razılaşma müqaviləsi olmadan, ərazidə mövcud orta bazar qiymətinə uyğun olmayan, bu səbəbdən ev sahibini qane etməyən pul vəsaiti onun adına Banka köçürülür. Xəbərdarlıq etmədən ev sahibləri evdə olmadığı vaxt ağır texnika ilə giriş qapısı sökülür. Evin içindəki əşyalar zorla MİS-nin işçiləri tərəfindən əvvəlcədən kirayə olunmuş evə daşınır, bundan sonra ağır texnika ilə ev sökülür.

Əvvəl evi sökür, sonra kompensasiya almağa məcbur edirlər...

Nağıyev Zahid Həsən oğluna məxsus fərdi yaşayış evinin tam hüquqlu (kupçalı) olmasına rəğmən,

Xətai RİH 37-ci Polis Bölməsinə bu tikilinin qeyri-qanuni olması barədə yalan məlumat vermişdir. Nəticə qalan Nağıyev Zahid Həsən oğlu onun mülkiyyətinə dəyən ziyanı görə, onu qane etməyən məbləği götürmək məcburiyyətində qalmışdır. Əvvəl evi söküb, sonra isə onu qane etməyən kompensasiyanı götürməyə məcbur etmək, vətəndaşı təhdid edib, mülkiyyət hüququnu pozmaq deməkdir.

Eyni zamanda, Xətai RİH başçısının birinci müavini Etibar Əhmədovun göstərişi ilə digər qonşumuz Həsənov Altay Ümidvar oğlunun fərdi yaşayış evi qismən dağıdılmışdır.

Xətai RİH-nin rəhbər şəxsləri tərəfindən AR Konstitusiyasının 13 və 29-cu maddələri, AR Mənzil Məcəlləsinin 5-ci maddəsi kobudcasına pozulmuşdur. Bu səbəbdən Xətai RİH başçısının birinci müavini Etibar Əhmədov, 66 sayılı MİS rəisi Fizuli Ələsgərov və 101 sayılı MİS rəisi İsmayıl Ələkbərov tərəfindən edilən hərəkətlər AR Cinayət Məcəlləsinin 186.3-cü maddəsi üzrə cinayət tərkibli olsa da, bu günə qədər heç bir məmura qarşı hansısa tədbir görülməmişdir. Biz, sakinlər bunu Xətai RİH-nin hüquq-mühafizə orqanlarına qarşı göstərilən təzyiqin nəticəsi kimi qiymətləndiririk.

Biz Xətai Rayon İcra Hakimiyyətinin özbaşnalığına dair tədbirlərin görülməsi barədə Prezidentə, Birinci vitse-prezidentə, Milli Məclisə, Nazirlər Kabinetinə, Maliyyə Nazirliyinə, Baş Prokurorluğa, DİN-ə, İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkilə dəfələrlə müraciət etmişik. Bütün müraciətlər, barəsində şikayət etdiyimiz Xətai RİH-ə yönəldilir. Belə ki, şikayət məktublarında qeyd etdiyimiz məsələni araşdırıb, ölkə qanunlarına müvafiq, bir üst qurum kimi göstəriş vermək əvəzinə, məsələnin həll edib, nəticəsi barəsində şikayətgilərə və üst qurumlara məlumat verilməsini üçün

məktublar Xətai RİH göndərilir. Bu isə böyük məntiqsizlikdir".

8 il ərzində qiymətlər 2,5 dəfə artsa da...

Şikayətgilər onu da qeyd edirlər ki, 8 il ərzində qiymətlər 2,5 dəfə artsa da, bu məsələ rəsmi qurumlar tərəfindən nəzərə alınmır: "Nəzərinizə çatdırmaq istəyirik ki, 8 il ərzində "Ağ Şəhər"də təmirsiz mənzillərin dəyəri 800 manatdan 2000 manata qədər yüksəlsə də, bu dövr ərzində bizə verilən kompensasiyanın məbləği, əksinə, azalmışdır. Aylar keçir, illər ötür, amma Xətai RİH-nin bu məsələni həll edir, nə də bizə bir düstur cavab verir. Əvəzinə isə Xətai RİH əməkdaşları Bakı "Ağ Şəhər"-in dövlət layihəsi olduğunu bəhanə gətirərək, verilən kompensasiya ilə razılaşsın, bizi ağır texnika ilə təhdid edərək, qeyd-şərtsiz evlərimizi tərk etməyə məcbur edirlər. Sakinlər tərəfindən çoxsaylı şikayətlərdən sonra Xətai RİH-nin başçısı Razim Məmmədov tutduğu vəzifəsindən azad

olundu. Biz düşündük ki, bundan sonra problemimizin həllində bir ümid yeri yaranar. Lakin Rafiq Quliyev Xətai RİH-nin yeni başçısı təyin olunsada, heç nə dəyişməyib. Necə deyirlər, "köhnə hamam, köhnə tas".

Yenə də həmin qiymətlər, təhdidlər, şikayətlərimizə etinasızlıq. Sakinlərin razılığı, məhkəmə qərarı olmadan evləri sökülərsə, saxta sənədlərlə bu qanunsuz əməllər örtbasdır edilir. Bu məsələdə Xətai RİH rəhbərliyinin özbaşnalığı və yuxarı dövlət qurumlarının etinasızlığı sakinlərdə prezidentə, dövlətçiliyimizə, qanunlarımıza inamsızlıq yaradır. Burada yaşayan sakinlər "ölkədə bizim heç kim olduğumuzu", qanunların işləmədiyini deyirlər.

Sanki "Ağ Şəhər" AR qanunlarının şamil edilmədiyi bir ərazidir. Burada "ADEC" Azərbaycan İnkişaf Şirkətinin və Xətai RİH-nin tədbiq etdiyi "qanunlar" işləyir.

Dəfələrlə prezident bütün məmurların xalqa xidmət etməli olduğunu bəyan etsə də, biz məmurlar tərəfindən xidmət yox, təhdid, mülkiyyət və vətəndaş hüquqlarımızın pozulduğunu, davamlı məmur özbaşnalığı və bu qanunsuz əməllərə qarşı hüquq-mühafizə orqanlarının bi-gənəliyini və etinasızlığını görürük.

Biz belə düşündük ki, Bakı, "Ağ Şəhər"də sakinlərə qarşı təhdidlərin və mülkiyyət hüquqlarımızın kobud şəkildə taplandanması ilə əlaqədar baş verən qanun pozuntularının dövlət qurumları tərəfindən örtbasdır edilməsi, prezidentin təşəbbüsü ilə həyata keçirilən bu layihə barədə hər hansı neqativ informasiyanın yayılmamasından irəli gəlir. Bu layihənin bir hökumət layihəsi olmasını bəhanə gətirərək, verilən kompensasiya ilə razı olmadığımız təqdirdə, "hökumətlə hökumətlik edəcəksiniz?" kimi alçaqaldıcı ifadələrlə bizi təhqir edirlər. Xətai RİH başçısının birinci müavini Etibar Əhmədov deyir ki, "biz sizin evinizi sökək, sonra siz mənə verin məhkəməyə". Hal-hazırda "Ağ Şəhər"də durumu belə təsəvvür etmək olar: Cəbhənin bir tərəfindən bütün dövlət qurumları, o biri tərəfində isə öz mülkiyyətləri müdafiə edən sakinlər dayanıb".

(Ardı var)

Hazırladı: RƏŞAD

Neçə ildir ki, bütün qeyrətli adamlarda ikrah hissi oyadan bir məzhəkənin şahidiyik. İdeoloji sahədə yiyəsizliyin hökm sürməsindən sui-istifadə edən dörd-beş “filoloq”, “jurnalist” əsərləri tarixin zibilliyinə atılmış sovet yazıçı və şairlərinin “reanimasiyası” ilə məşğuldurlar.

Mən çox yaxşı bilirəm ki, bu “savab” əməl kimlərin təşəbbüsüdür, kimlər artıq unudulan, qararı ağdan seçən gənc nəslin dönüb baxmaq istəmədiyi “korifeyləri” ümummillə nifrətdən qorumaq istəyir.

...Milletimizi Rusiya qarşısında dilsiz-ağızsız rəyyəti kimi saxlamaq üçün kommunist üsuli-idarəsi hər rəzalətə əl atdı. Onun zərbə qüvvəsi də “Lenin firqəsinin, komsomolun” tərbiyə edib yetişdirdiyi marqinalar idi. Təəvvür edin, Salman Mümtaz kimi misilsiz bir tədqiqatçı Əli Vəliyev, Süleyman Rəhimov kimi “firqə fəalları” qarşısında dinib-danışmamalı idi.

Mirzə Cəlili hamamda kəsir işləməyə məcbur etmiş quruluş Əhməd Cavad, Hüseyn Cavidə açıqdan-açıq müharibə elan etmiş Səməd Vurğunun nazı ilə oynayırdı. Mənə tərs-tərs baxacaq oxucularıma məsləhət görərdim ki, özlərinə zəhmət verib S.Vurğunun başqa əttökən mədhiyyələrini yox, elə məşhur “Rəhbərə salam” şeirini tapıb oxusunlar.

Mən hələ Rəsul Rzanın əsərlərindən, onun təriflənib dağ başına çıxarılan “Lenin” poeməsindən danışmıram. Yaxşı yadımdadır, aşağı siniflərdə bizə “Rəhbərə salam” şeirini əzbərlədirdilər, sonralar isə radioda şamı-şəhər tanınmış artistlər “Lenin” poemasını oxuyardılar. Baş-qulağımız gedirdi. İmam övladı kimi pak qələm sahibləri susdurulandan sonra elə şair yox idi ki, təqvimin qırmızı vərəqlərinə şeir həsr etməsin.

Tarixçilərimizin üzərinə düşən missiya da məlum idi. Bunlar nəyin bahasına olursa olsun gənc nəsle təlqin etməli idilər ki, ruslar bu torpaqlara ayaq qoyan günə qədər Azərbaycanın bədbəxt müsəlmanları Danabaşlı molla Sadıq demişkən, heyvan kimi bir şey olublar. Arada bir-iki maarifçinin yetişməsi üçün bir rus məmurlarına minnətdar olmalıyıq.

... Bəziləri mənə inadkarlıqla müstəmləkə ədəbiyyatı xadimlərinin üzərinə getməyimdən narazı qala bilərlər. Çox nahaq yerə! Dərd burasındadır ki, hal-hazırda əksər informasiya vasitələri, telekanallar, studiyalar, nəşriyyatlar, teatr təməlləri sovet hakimiyyəti illərində yaxşı karyera ələmiş, titul, ad-san qazanmış “korifeylərin” törəmələrinin,

Acı gülüş doğuran “reanimasiya” kimlərə lazımdır?

Azərbaycanın qələm sahibləri hələ də əvvəlki yerlərində sayır, hələ də qorxurlar...

...Tarixçilərimizin üzərinə düşən missiya da məlum idi. Bunlar nəyin bahasına olursa olsun gənc nəsle təlqin etməli idilər ki, ruslar bu torpaqlara ayaq qoyan günə qədər Azərbaycanın bədbəxt müsəlmanları Danabaşlı molla Sadıq demişkən, heyvan kimi bir şey olublar. Arada bir-iki maarifçinin yetişməsi üçün bir rus məmurlarına minnətdar olmalıyıq...

qohum-əqrəbalarının əllərindədir. İndiki iqtidara da bu əl verir... Səbəbini açmaq belə istəmirəm, məsələ gün kimi aydındır.

...İki vəqiedən danışmaq istərdim. 1992-ci ilin mayın 27-də diplomat Françeski Vendrell BMT-nin uşaq fonduna hamını sarsıdan bir məruzə təqdim edir. Heç demə, Sanasar kəndində yaradılmış konslagerdə Aida Nersesovna Saakyan soyadlı bir manyak həkim əsir azərbaycanlı uşaqlar üzərində tükürpədicə təcrübələr aparırmış. Elə gün olub ki, lagerin içindəki məzarlıqda 36 körpə, yeniyetmə uşaq basdırılıb. İndi təəvvür edin, görün, uşaqların başına nələr gətiriblər.

1992-ci ilin 12 mayında Lachının Qaraqışlaq kəndində günorta vaxtı 9-11 yaşında 8 qızı uşağı güllələnib. Heç demə, Reyter agentliyinin müxbiri bu cinayəti lentə çəkib...

Bəzilərinin gözləri bərələcək. Xeyr ola, bu qoca köhnə vəqielərə niyə qaydır? Ona görə ki, istər bu, istərsə də be-

İndiyə qədər bir dəfə görmədim ki, psevdotarixi səhnə əsərlərində, ya da filmlərdə dövrün etiket tələblərinə uyğun müraciət formaları səslənsin. Əsər müəllifləri ağillara nə gəldi yazır, rejissorlar da onların dedikləri kimi edirlər. Vəzifə, ali məqam yiyələrinə nə cür, necə müraciət etməyi bunlar qətiyyə bilmirlər, öyrənmək də istəmərlər.

lə cinayətlər barədə məlumatlar təəccüblü də olsa bütün səlib-dünyasının əksər informasiya kanallarında yayılmışdı. Təkcə Azərbaycanın bundan sanki xəbəri yox idi. Mən hələ onda yazmışdım ki, məmləkətimizdə bir erməni uşağı ölsəydi, bütün bədxahlarımız Rusiya başda olmaqla, birləşib bizləri xəkəndazla Xəzərə tökərdilər. Anar ağanın ələmi altında cəm olmuş qələm bahadirlərindən səs-səmir eşidilmədi.

...İkinci dəfədir ki, özümü məcbur edib televizorda göstərilən psevdotarixi “Qarabağ-namə” adlı “şedevrə” baxıram. Bir dəfəlik yəqin etdim ki, Azərbaycanın teatr, kino rəsamları, rejissorlar indiyə kimi

heç nədən nə ibrət alıblar, nə də bir şey öyrəniblər.

Bu dağılımıda bir əməli saləh kişi yoxdur ki, “ayran və-tənpərvərliyi” ruhunda yazılmış belə zəif əsərləri səhnəyə çıxarıb, camaatı sözün tam mənasında ələ salanları yerində oturtsun.

Personajların əyinlərinə nə gəldi geyindirən rejissor, rəssam birçə dəfə olsun əl altında olan mənbələrə müraciət edibmi?

Nadanlıq, savadsızlıq, daha bu qədər də yox! İstər antik dövr, istərsə də yeni tarix sayılan XVIII-XIX əsrlərin pal-paltarı, əlbisələri barədə külli miqdarda tədqiqat işləri var, bərbəzəkli albomlar da öz yerində. Bunlara baxmaq nə çətin iş

imiş...

İndiyə qədər bir dəfə görmədim ki, psevdotarixi səhnə əsərlərində, ya da filmlərdə dövrün etiket tələblərinə uyğun müraciət formaları səslənsin. Əsər müəllifləri ağillara nə gəldi yazır, rejissorlar da onların dedikləri kimi edirlər. Vəzifə, ali məqam yiyələrinə nə cür, necə müraciət etməyi bunlar qətiyyə bilmirlər, öyrənmək də istəmərlər.

...Azərbaycanın bir qələm yiyəsi Qafqaz müharibələri dövründə rus zabitlərinin, müsəlmanlara qarşı amansızlıqları ilə ad qazanmış rus kazaklarının cinayətlərindən bir kəlmə də yazmayıb. Amma rus tarixçiləri heç nəyə baxmadan yazıblar. Moskvada nəşr olunan elmi məcmuə, kitablarda bizim başımıza gətirilən oyunlar barədə elə faktlar göstərilib ki, adam mat-məttəl qalır. Rus şovinisti heç nədən çəkinmədən imperiyanın müsəlman əhalisinin başına gətirdiyi müsibətləri əlvən boyalarla təsvir edir.

Azərbaycanın qələm sahibləri hələ də əvvəlki yerlərində sayırlar. Hələ də qorxurlar!

...Fikir verin, görün neçə il keçib, vaxtilə mahallarda, kənd-kəsəkdə müsəlmana qan udduran pristavlara, qəza rəislərinə yaxşıca qulaq burması vermiş, həyasız rəftarları ilə xalqı aşağılayan rus kazaklarını cəzasız buraxmamış qəhrəman qaçaqlarımız barədə ortaya tutarlı bir əsər qoyulmayıb. Onların əməllərinin, adlarının unudulması üçün hər şey edilib.

...İki-üç ulağı ilə o kənddən, bu kəndə xırdavat daşıyan ayağı çırıq çarlıq çarvadardan, ziyarətdən qayıdan zəvvarlardan, sövdəgərlərdən bac alan Qaçaq Nəbini bolşevik ideoloqlar qəhrəmana döndərdilər. Əcəldən aman olsa bu mövzuya qayıdacağam.

Vacib ricət, ya da demə-səm olmur.

Görəcək günlərimiz var imiş, bütün rejimlərlə dil tapa bilmiş, indi də yağ-bal içində yaşayan oğullar, Sovet hakimiyyətinin, Kommunist Partiyasının gündəlik qayğısı sayəsində dünyadan kam almış atalarından əzabkəş, fədal, Rəsulzadə yolçusu düzəldirlər, gah əsərlərinə təzədən əl gəzdirib istədikləri kimi redaktə edirlər, gah da müti, sözə baxan muzdlu məddahları az qala hər gün televizora çıxarırlar.

Dədə-babadan qanımıza, iliyimizə sirayət eləmiş unudqanlıq mərezi (bu şöqərib bizdən əl çəkmir) bunların dadına çatır.

Bir kişi tapılmır ki, indi dil-dil ötən Anardan, Elçindən, Nizami Cəfərovdan, Şuşanın küçələrində ədalət gəzən Flora Xəlilzadədən soruşsun, əyalət avantüristləri Şuşa camaatının arasında pərxəşliq salanda, milləti yetmiş iki tirə edəndə siz harada idiniz?

Sizin kimilərin ümumiyyətlə Şuşa torpağına ayaq qoymağa ixtiyarınız yoxdur.

Firuz HAŞIMOV

Səhnəyə çıxan gündən biz onu həmişə sadə, təvazökar, heç kimlə işi olmayan, qalmaqallardan uzaq, necə deyərlər, başını aşağı salıb öz işiylə, yaradıcılığı ilə məşğul olan, sevənlərinə ciddi əsərlər təqdim edən peşəkar sənətçi kimi tanıdığımız. Xoşbəxt şair-jurnalistəm ki, onunla mənim işbirliyim var, sözlərimə iki mahnı oxuyub. Beləliklə, müsahibimiz Azərbaycan Respublikasının, Özbəkistanın Xalq artisti, Prezident mükafatçısı, Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin səs müəllimi Gülyanaq Məmmədovadır.

- **Gülyanaq xanım, ilk olaraq yaradıcılığınızdakı yeniliklərdən başlayaq. Nə kimi yeniliklər, layihələr üzərində işləyirsiniz?**

- Gördüyünüz kimi, artıq iş mövsümü başladı. Yeni mövsümdə, yeni dərs ilimizdə ilk öncə hamıya uğurlar arzulayıram. Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinə gəlib dərsimizi də izlədiniz, tələbələrimizi də gördünüz. Bu, özü də bir işdir.

Televiziya proqramlarına dəvətlər çoxdur. Yeni mahnılarım, səfərlərim var. Yenə Özbəkistana səfərim olacaq. Bilirsiniz ki, Özbəkistan Respublikasının Xalq artisti fəxri adına layiq görüldüm. Bu, fəxri ad məni çox sevindirdi. Yeni bu, uğurların ardınca çalışmaq lazımdır ki, daha da yeni layihələrimizi, mahnılarımızı üzə çıxarda. İşləyirik, çalışırıq. Allah hamıya, bütün sənət dostlarıma cənaətləri versin ki, yeni-yeni işlərimizi ortaya qoya bilsin.

Bilirsiniz, bizim işlərimiz planla deyil. Günbəgün yeni repertuar çıxır. Yeni bir iş, yeni bir çəkiliş, yeni bir dəvət. Plan üzərində qurulsun, məsələn, sizə söz versəm ki, gələcəm sizin tədbirə, bu, baş tutmacaq. Günbəgün fikir, proqramımız dəyişilə bilər.

- **İlk vaxtlar bacınız Gülyaz xanımla duet oxuyurdunuz. Sonra hərəniz ayrı-ayrılıqda solo oxumağa başladınız. Bunun ayrı-ayrı səbəbi varmı?**

- Səbəb yoxdur. Bunu heç bir sözə də çevirmək lazım deyil. Biz yenə də duet oxuyuruq, yenə də bir yerdəyik. Sadəcə hər insanın özünün də ürəyindən süzülüb gələn nəğmələri var ki, onlar oxunmalıdır. Həminə onu sözlə çevirirlər ki, biz duet ortağı kimi ayrılmışıq. Biz ayrılmamışıq. Bacı bacıdan ayrılır? Biz uşaqlıqdan cüt, bərabər addımlamışıq, cüt oxumuşuq və yenə də bir yerdəyik. Hər ikimiz bu universitetdə müəlliməyik, səhnədə də bir yerdəyik. Hər ikimiz eyniyik, bacırıq, sirdaşıq, dostuq. Bundan artıq nə deyə biləm? Hər mahnı duet oxunmaz. Başa düşürsünüz? İki bacı sevgili deyilik ki, sevgi haqda duetlər oxuya. Biz ancaq vətənpərvər mövzuda - vətənə sevgidən, birlikdən, şəhidlərimizdən oxuya bilərik, ataya, anaya sevgidən bunlar duet ola bilər. İnsanlıqdan oxuya bilərik. Ölməz bəstəkarımız Şəfiqə Axundovanın "Mehriban olaq" adlı mahnısını, "Bu dünyanı düşünün" adlı mahnısını Gülyaz bacımla duet oxumuşuq. Çoxdu belə duetlərimiz, "Sən yanımda olanda" g. Mahnının sözləri duet üçün imkan verməlidir.

"O qayalıqlarda, şəhidlərimizin qanı axan yerdə addım atmaq da çox kədərlidir"

musiqi albomlarınız işıq üzü görmür. Özünüz istəmirsiniz?

- İndiki zamanda musiqi albomu yoxdur ki, hamı "Youtube"-dan qulaq asır. Hansı albomdan danışmaq? Bəli, neçə il öncə heç bizim xəbərimiz olmadan mahnılarımızı yığdırlar. Bir də gördük ki, disklerimiz əllərdə gəzir. Bəlkə mənə məsləhətəşəydiniz, bəlkə mən heç bu mahnını yaxşı oxumamışam, bəlkə heç o mahnının diskə salınmasını məsləhət bilməzdim... İndi hamısı "Youtube"-dadır. Mahnılar "Youtube"-dan flaşkarta vurulur, maşınlarda, işdə oxunur. İndi kompüter sistemidir, texnika dövrüdür. Texnologiya o qədər inkişaf edib ki, yeni albom çıxarmağa ehtiyac olmur. Disklərlə ev doludur. Bizim pulumuz ancaq disklərə - hard diskə, SD-lərə gedib. Heç onlardan istifadə

"Muğam bizim bünövrəmiz, kökümüz, damarımızda axan qanımızdır"

Gülyanaq Məmmədova: "Bütün dünya musiqiləri bizim yeddi muğam musiqisi üzərində köklənib"

Durub iki bacı bir-birimizə sevgidən duet oxuya bilərik ki...

Tək repertura gəlincə, bunu tamaşaçı gözəl bilməlidir və bilir də. Mən bu gün "Sənsiz", "Elə-belə yaşadım", xalq mahnıları oxuyuram. Məsələn, "Nolaydı yarım olaydı" adlı xalq mahnısını oxuyuram. O cür mahnıları Gülyaz xanımla necə oxuya? O baxımdan, insanın tək repertuarı olmalıdır. Lazım gələndə dövlət tədbirlərimizdə də cütük, səhnədə də cütük. Biz ayrılmaz, mehriban bacılarıq.

- **Nəğmələrinizin hər biri xalqımız tərəfindən sevilir. Öz həyatınızdan bəhs edən nəğmə oxumusunuz?**

- Oxuduğum nəğmələrin hamısı elə mənim həyatımdır. Vətənə oxuduqlarımın hamısı vətənə olan sevgiməndir. Elə bilərəm, əlimdə silah bir əsgər oluram. Şəhidlərimizə oxuduğum mahnılar, yaşadığımız anlar, ağrıları, acılarıdır ki, o ağrılar, acılar nəğmələrimizə də hopub. Sevgidən oxuyuruq. Biz də insanıq, həyatda sevgini yaşamışıq. İnsan həyatı yaşaya-yaşaya sevir, sevilir. Mərhələ-mərhələ bu anları keçir. Bütün nəğmələr həyatımızda yaşadığımızdır. Yaşamasan belə, özünükləşdirib qəlbə bir kimsənin yaşadığı anı yaşamasan nəğmələrdə. O sözlə, musiqilə kiçik bir mahnıda 3, 4 dəqiqəlik tamaşa verməlisən. Yeni onu ortaya elə qoymalısan ki, mahnı elə-belə oxundu getdi, yox Sənin qarşında olan tamaşaçı, dinləyici o mahnıdan zövq almalıdır. Həm sözdən, həm musiqisindən. Sözlə, musiqinin vəhdəti olmalıdır. Həm də müğənni bir mahnını obrazlı şəkildə oxumalıdır. Müğənni bir mahnıda obraz verə bilməzsə, o, məni qane etmir. Mən demirəm, aktyor kimi burda nəşə göstər, yox. Obraz içdən gəlməlidir. Səsin xarakteri ilə,

bir də ürək. Ürək olmasa, boğazdan yuxarı oxumağın heç kime lazım deyil.

- **Musiqinin hər janrında oxumağı bacaran Gülyanaq Məmmədova əlində qaval haçansa tar-kamança ilə muğamlar oxuyub, lentə aldırmaq istərdi?**

- Mənim ifamda muğamlar var, lentə aldırışıq. Yenə də oxuyuruq. Əsas ixtisasımız muğamdır, peşəmiz xanəndə, muğam ifaçılığıdır. Mən bununla fəxr duyuram ki, sənətimizdə bünövrəmiz muğamla qoyulub. Biz xanəndəliyi bitirmişik. Ardından aktyorluğu da bitirmişəm ki, hərtərəfli yetişəm. Ona görə də oxuduqlarımda istər muğamın, istərsə də mahnının xarakterini verirəm. Yaşantı olmalıdır. Çünki muğam ifaçılığında da yaşantının özü olmalıdır. Hiss eləməlisən. Sözlə, melodiyə ilə oynamalısan. Ona görə də hər adam muğam oxuyanda qarşısındakı insanı tərpədə bilmir. Muğam bizim bünövrəmiz, kökümüz, damarımızda axan qanımızdır. Bütün dünya musiqiləri bizim yeddi muğam musiqisi üzərində köklənib. Muğamı bilən bütün dün-

ya musiqilərini oxuya bilər. Mən əminliklə deyirəm. Sual versinlər ki, hansı dünya ulduzunun mahnısının musiqisi hansı muğamın üstündə köklənib, mən deyim. Çünki musiqiləri də muğamla yadda saxlayırıq. Muğamı bilməyən adam dünya ulduzlarının mahnılarının nə üzərində yazıldığını bilməz. Amma muğamı bilən adam dərhal biləcək ki, "Bayatı şirazlı", "Mahur"-du. Dünya musiqilərinin əksəriyyəti "Rast-mahur" üzərində köklənib. Azdır, çox azdır. Az "Bayatı şiraz" olar, onların əlavəsi də "Segah", "Şur", "Çahargah", "Şüşter", "Zabul", "Şahnaz", "Bayatı şiraz" - hamısı bizdə, Azərbaycandadır. Ona görə də biz çox xoşbəxtik.

Muğam ifaçılığımı da fəxr edirəm. Lentə aldığımı da var. "Bayatı şems" dəsgahım, "Qatar" muğamı. Mən bugünkü gündə dəsgahları tədris edirəm. Əlbəttə, nə qədər vaxt var, zaman çərçivəsində onları yazdırmalıyıq, lentə aldırma-lyıq. Qoy onların hər biri qalsın yaddaşda.

- **Bacınız Gülyaz xanımla tez-tez konsert versəniz də, amma**

də etmirik. Flaşkardan istifadə edirik. Ona da ehtiyac olmayanda mahnını telefonun yaddaşına vururuq. Efiyə də gedəndə, konsertə gedəndə telefondan istifadə edirik. Yeni texnologiya çox yüksək inkişaf edib. Bayağ dediyim kimi, o üzəndə alboma ehtiyac olmur. Sadəcə, albom təzə nəğmələr üçündür. O təzə nəğmələri də hardansa tapıb qulaq asırlar.

- **Səhnəyə çıxandan həmişə formadasınız. Pəhriz saxlayırsınız?**

- Yox. O qədər işimiz var, orabura o qədər qaçıyıq, vaxtım da yoxdu ki, düz əməlli, vaxtlı-vaxtımda rejimlə yeyəm, içəm (Gülür). Yalan danışmağı da xoşlamıram. Bu günə qədər pəhriz saxlamamışam. Həmişə deyirlər ki, yox, ola bilməz, Gülyanaq xanım, siz pəhriz saxlayırsınız. Mən də deyirəm, inanmırsınız, yaxşı siz deyən olsun, inanmayın, pəhriz saxlayıram. Halbuki pəhriz saxlamıram.

- **Bu yaxınlarda Şuşaya da getmişdiniz. Hansı təəssüratlarla qayıtdınız?**

- Şuşaya getmək də çox gözəldir, təəssüratları da çox gözəldir. Sevinc hissi də çox yüksəkdi. O qayalıqlarda, şəhidlərimizin qanı axan yerdə addım atmaq da çox kədərli. Qürurvericidir ki, bəli, "Uğrunda ölən varsa, Vətən var"! Ona görə də şəhidlərimizlə də, qazilərimizlə də, əsgərlərimizlə də fəxr edirik. Vətən üçün canını fəda edən Vətən oğullarımıza Allahdan rəhmət diləyərək, onların qarşısında baş əyirəm. Ailələrinə səbr diləyirəm. Amma qələbə sevincini də onların sayəsində qazanmışıq. Bunla qürur duyuruq, fəxr edirik. Azərbaycanımızla, dövlətimizlə, əsgərlərimizlə, qazilərimizlə həmişə fəxr eləmişik.

- **Çox istərdim ki, ustadlarınızı da xatırlayaq. Gülyanaq Məmmədovanı Gülyanaq Məmmədova edən, əlindən tutan, bu, sənətə gətirən kim olub?**

(Ardı var)

Söhbətəşdi:
Fuad BİLƏSUVARLI

ŞAHMARIN EŞQ ƏSƏRİ

Manya Səxavətqızının eyniadlı adlı kitabının təqdimat mərasimi keçirilib

Şəhidlər bizim dünənlərimizdən bu günümüzdə əmanət qalan, bu günümüzdən sabahımıza əmanət olan vətəni candan əziz tutub, vətənə can verərək vətənləşən qəhrəmanlardır. Tarix boyu Azərbaycan torpaqları öz qonşuları tərəfindən işğala məruz qalıb. Vətəni qoruyan oğullar isə hər zaman vətənə sipər olublar. Həmin qəhrəman oğullardan biri də Aprel döyüşlərində mübarizə aparıb, şəhərdə bir addımlığından dönən, Vətən müharibəsində isə Suqovuşan uğrunda gedən döyüşlərdə şəhid olan Quliyev Şahmar Kəmaləddin oğludur.

28 sentyabr 2020-ci ildə şəhadətə ucalan Şahmar 1 oktyabrda can verdiyi vətən torpağına əmanət edilib.

Əslən Naxçıvan Muxtar Respublikasının Naxçıvan şəhərindən olan Şahmar Quliyev qürur yerimiz olan II Fəxri xiyabanda dəfn olunub.

Oktyabrın 1-də Yeni Azərbaycan Partiyası Nizami rayon təşkilatının qərargahında kapitan Quliyev Şahmar Kəmaləddin oğlunun anım günündə şəhidimizin xatirəsinə həsr olunmuş Manya Səxavətqızının "Şahmarın eşq əsəri" adlı kitabının təqdimat mərasimi keçirilib.

Mərasim iştirakçıları öncə II Fəxri Xiyabanda şəhidin məzarını ziyarət

ri Rüstəm Bayramov, Yeni Azərbaycan Partiyası Nizami rayon təşkilatının sədri Ramil Vəlibəyov, şəhid Şahmar Quliyevin həyat yoldaşı Gülnarə Quliyeva şəhidin həyat və döyüş yolundan danışblar, kitabın ərsəyə gəlməsi səbəblərindən bəhs ediblər.

Qeyd olunub ki, Prezident İlham Əliyevin sərəncamlarına əsasən "Vətən uğrunda" medalı və 3-cü dərəcəli "Vətənə xidmətə görə" ordeni ilə təltif edilən Şahmar Quliyev bütün xalqımızın fəxr etdiyi, qürur duyduğu qəhrəman şəhidlərimizdən biridir. 29 illik qısa ömür yoluna böyük qəhrəmanlıq səlnaməsini siğdirən Şahmar Quliyevin əziz xatirəsi əbədi olaraq xalqın qəl-

edib, xatirəsinə ehtiramla yad edib, ruhuna dualar oxuyublar.

Təqdimat mərasimi Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himninin səsləndirilməsi və şəhidlərin əziz xatirəsinin bir dəqiqəlik sükutla yad edilməsi ilə başlayıb.

Sonra Quliyev Şahmar Kəmaləddin oğlunun xatirəsinə həsr olunmuş video-çarx nümayiş etdirilib.

Mərasimdə çıxış edən "ŞAHMARIN EŞQ ƏSƏRİ" adlı kitabının müəllifi Manya Səxavətqızı, Milli Məclisin deputatı Könül Nurullayeva, Nizami Rayon İcra Hakimiyyətinin şöbə müdi-

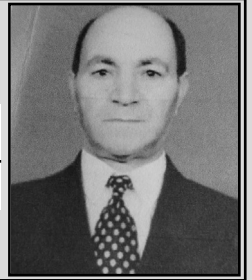
bində və tariximizdə yaşayacaq.

Çıxışlardan sonra təşəkkür mərasimi olub. Şəhid Şahmar Quliyevin həyat yoldaşı Gülnarə Quliyevaya və "ŞAHMARIN EŞQ ƏSƏRİ" adlı kitabın müəllifi Manya Səxavətqızına təşəkkürnamələr, xatirə hədiyyələri təqdim edilib.

Təqdimat mərasiminin sonunda gənc müğənni Murad Laçın şəhid Şahmar Quliyevin xatirəsinə həsr olunmuş "Müqəddəs eşqim" adlı mahnını ifa edib. Tədbirin sonunda xatirə şəkilli çəkilərək, həmin gün şəkillərlə ölümsüzləşdirilib.

"Hurriyyet"

Qorxmaz ABDULLA,
AYB-nin üzvü

Mirələm "Cahargah" oxuyurdu Mənsur Şeir

Yağışlı, küləkli bir payız günündə İTV kanalında bəstəboy, yaraşlıq, ciddi görkəmli, ağayana bir oğlan oxuyurdu. Bal səs, şirin avazıyla Vətənimizin bütövlüyü uğrunda qazandığımız parlaq Qələbə şərəfinə ahəngdar səs düzümindən al-əlvan çələng toxuyurdu. Bu güclü, mələhətli, qəltanlı, ecazkar səs, bənzərsiz ifa tərzli, dumdurdu, aydın, səlis diksiya, qaynar nəfəs açıq pəncərədən süzülərək çöldə balası qəhrəmancasına şəhid olmuş ana nələsiylə şivən qoparan, güclənən yağışa, küləyə qarışaraq səmaya ucalanırdı. Ətrafı yara-yara, "sahilləri" aşı-aşı, daşı-daşı, coşa-coşa. Bu ilahi səsdən vəcdə gələn qara buludlar sıxlaşdı, çaxnaşdı, oyur-oyur oynadı, heyretini dağlarla, daşlarla paylaşdı. Odlu şimşəklər sıyrılmış qılınctək şaqqıldadı, buludları dilim-dilim doğradı. İldırımlar qoşalaşdı, kəlləşdi, yem üstündə boğuşan pələnglər sayağı tutaşdı, həddini aşdı. Yağış daha da gücləndi, dərələr gölləndi, dağlar selləndi...

Bu təlatümdə, çaxnaşmada gənc xanəndənin səsi getdikcə gurlaşdı. Tamaşaydı Mirələmin zil səs -"Mənsuriyyə"si. İfaçının sonsuz şövq və çoxşün ehtirasla oxuduğu muğam dəstgahı "Bərdaşt"dan "Mənsuriyyə"dək qanlı-qadalı cəng meydanıydı, əzəmətli, şəhidlik şərəfi, qeyrət zirvə damarlarında insan qanı yerinə kanalizasiya suyu axan mürdar erməni vandallarına qarşı vətən müharibəsində qazandığımız böyük Qələbə idi. Şanlı tariximizin yep-yeni qızıl səhifəsi idi!

Yeterincə təsirli, güclü, tamaşaçıda intəhasız emosional, lirik duyğular aşıl原因, yaşamağa, qurub-yaratmağa, davamlı uğurlara hayqıran o bihüşəddici səs gözəl olduqca orijinal ifa mənərası mənə qoynuna alıb xəyalən işğaldan azad edilmiş doğma Cəbrayıl apardı.

Mən ilahi qüvvənin qüdrətiylə yığrulmuş, mayalanmış o möhtəşəm səsin sahibinə muğam müsəqibəsindəki ilk uğurlu, tərifiyəliq çıxışına baxandan vurulmuşam, gənc xanəndənin heyretəmiz, bənzərsiz oxumaqlarıyla durulmuşam.

Tarın bütün pərdələrində eyni gözəllik, mələhət və məharət sərgiləyən Mirələmin daim təkmilləşən, yeni çalarlarla, boğaz qaynatmalarıyla, improvizərlə cəliləyan, oxarlanan səsinə, sənətinin ecazından doymuram.

Məndə heyret doğuran başqa bir cəhət də bilirsiz nədir? Mirələm Mirələmovun zövqləri oxşayan, ürəkləri rıqqətə gətirən səsi, avazı sanki, bütün dəstgahlarımızın, ritmik muğamlarımızın təsnif və mahnılarımızın "əyninə" biçilib.

Bu, taleyin qisməti Uca Yaradanın vergisidir. Bu, anasından xoşbəxt doğulan Mirələmdir. O, başqa aləmdir.

Putinin tövbə duası

Dünyada ən güclü silahqayırma şirkətinin rəhbərinin yalvarışı...

Ululardan Ulu Tanrım
Qaldıraraq qollarımı
Tövbə edib yalvarırım:
-Yetmiş də keçib yaşı
Silah yapıb silah satmaq
Mənə miras qalıb ancaq,
Ata-baba əcdadımdan,
Hər bir zaman bu dünyada
Silahyapma yarışında
Mən ilk yeri qazanmışam.
Çəşid-çəşid, cürbəcürə
Bütün silah növlərində
Dəqiq vurub məhvəddi
Çağdaş silah yaratmışam.
Hətta yeri məhvərindən
Çıxarmağa qadir olan
Super silah yaratmışam,
Bir çoxunun növlərini
Satışa da çıxarmışam.
Alver yaxşı getsin deyə,
Geri qalmış ölkələrdə
Cızıb mənfur planları
Müharibə ocaqları
Qızıdırıb yandırmışım,

Yazıq, məlum insanları
Bir-birinə qırdırmışım.
Evlərini dağıdaraq
Qaçqın köçü yaratmışım
Dağıdıcı bombalarla
Yerin bağrın çatlatmışım,
Yüz minlərlə canlıları
Qırıb başa çatdırmışım.
Zəhərli pis maddələrlə
Hava, suyu korlamışım.
Təbiətə düşmən olub
Anasını ağlatmışım.
- Bu nə sirdir Ulu Tanrı
Yaratdığın insan oğlu
Niyə belə pulgir olur?!
Olsa da çox varı, pulu
Var yığmaqdan gözü doymur?
Göy üzündən gəldi səda:
- Eşit nankor, miskin gəda!
Bu dünyanı müvəqqəti
Tanrı verib insanlara
Sevib onu barınsınlar,
Təbiəti qorusunlar,
Bir-birilə yaxşı işdə
Bəhşə girib yarışsınlar,
Ehtiyacdən artığını
Möhtac olan adamlara

Yardım edib paylasınlar,
Elçiləri, rəsullara
Göndərdiyi kitablarda
Dönə-dönə buyurur ki:
İlk babanız Adəm kimi
Siz uymayın Şeytanlara;
- Öz nəfsiniz, istəhaya
O bənzəyir əjdəhaya
Çəkib sizi öz kamına
Qucağına alacaqdır,
Yanar oda salacaqdır!
Gör nə qədər nankorsunuz?!
Yaşadıgız bu dünyanı
Dağıtmaqda məşğulsunuz!
Sizin kimi insanların
Tövbəsi də qəbul olmaz!
Tövbə edib bundan sonra
Təbiətin yaralarının
Sağaltmaqda məşğul olsaz,
Səcdə edib bir Allaha
Ona sadıq qul olsanız!
Çox rəhimli Ulu Tanrı
Bəlkə sizi əhf eləyər,
Tövbənizi qəbul edər.

Mir Yəhya Yusifli
19.08.2022

20.12.2020

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Gender, ailə və demoqrafiya məsələlərinin işıqlandırılması

“Qadına qarşı olan məhəbbət ümumiyyətlə məhəbbətin əsasıdır. Qadını sevməyən insanları da sevməz” deyən L.Feyerbax da məhəbbətin zəkanın və təbiətin universal qanunu olduğunu qeyd etmişdir. Məhəbbət insan üçün ən ali və ilkin “qanun”dur. İnsanların birgə yaşayış qaydalarını ilahiləşdirən Feyerbax qadın-kişi məhəbbətinə, nigaha dini mənə verirdi.

Ailə problemi müasir dövrdə bir çox elmlər, o cümlədən sosiologiya tərəfindən də öyrənilir. Ən çox öyrənilmiş sahələr ailənin reproduktiv funksiyası, qadının peşə fəaliyyəti və ictimai vəzifələri, ailə uşaqların tərbiyə olunması, valideynlər və uşaqların münasibətləridir.

Ailə münasibətlərinin hüquqi tənzimi qadınla kişinin nikahının könlüllüyü, ər-arvadın hüquq bərabərliyi, ailədaxili məsələlərin qarşılıqlı razılıq əsasında həll olunması, uşaqların ailə tərbiyəsinin üstünlüyü, onların rifahına və inkişafına qayğı, ailənin yetkinlik yaşına çatmayan və əmək qabiliyyəti olmayan üzvlərinin hüquq və mənafələrinin müdafiəsinin təmin olunması prinsiplərinə uyğun həyata keçirilir. Nikah kişi ilə qadının ailə qurmaq məqsədilə müvafiq icra hakimiyyəti orqanında qeydiyyatdan keçən könlüllü ittifaqidir. Nikah daxil olarkən və ailə münasibətlərində sosial, irqi, milli, dini və dil mənsubiyyətinə görə vətəndaşların hüquqlarının hər hansı formada məhdudlaşdırılması qadağandır. Ailənin başqa üzvlərinin və digər vətəndaşların mənəviyyatının, sağlamlığının, hüquqlarının və qanuni mənafələrinin müdafiəsi məqsədi ilə vətəndaşların ailədəki hüquqları yalnız qanun əsasında məhdudlaşdırıla bilər.

Ailə həyatı yalnız sevgi və sevinc hissələrindən ibarət deyil. Düzdür, insanlar tək qalmamaq, birlikdə xoşbəxt olmaq, səadətə, sevgilisinə qovuşmaq, oğullu-qızlı olmaq üçün ailə qururlar. Lakin mükəmməl insan olmur. Səhv etməksə hər kəsə məxsusdur. Ümumiyyətlə, qadınların psixologiyası münasibətlərdə kişilərin psixologiyasından fərqlənir və nəticədə fikir ayrılığına gətirib çıxarır.

Bəziləri yetərincə araşdırma aparmadan ailə həyatı qurur. Belələri uyğun sahədə səhlənkarlığının acı nəticələrini düşünmədən həyat yoldaşı seçirlər. Qısa bir müddətdən sonra anlayırlar ki, onlar arasında düşüncə və əxlaq baxımından ciddi ziddiyyət mövcuddur.

Ailədaxili problemlər nə üçün çoxalıb?

Psixoloq Almara Məlikova:
“Əslində, ailədaxili belə problemlərdə haqlı olub-olmamaq heç bir əhəmiyyət daşımır...”

Olkədə son illər artan ailədaxili qətl hadisələri son aylar daha çox vüsət alıb. Demək olar ki, ölkə ərazisində təxminən 3-4 gündən bir ailədaxili qətl hadisəsi baş verir. Ya ər arvadı öldürür, ya arvad əri, ya da ki, ailənin digər üzvləri biri-birini öldürür. Təmiz Dün-yə İctimai Birliyinin ölkə mətbuatına istinadən hazırladığı statistika-ya əsasən deyə bilərik ki, son üç ayda 33 ailədaxili qətl hadisəsi baş verib. Qətlə yetirilənlərdən 21-i qadın, 12-si isə kişidir. Ailədaxili qətlə cəhd hadisələrində isə kişilərin aşkar üstünlüyü var - 24 kişi, 9 qadın.

Ailə həyatı qurmaq islam şəriətində ən tədqirəlayiq addımlardan biridir. Allahın elçisi (s) buyurdu: “Evlənən şəxs dininin (imanının) yarısını qoruyur”.

Başqa bir kəlamında isə belə buyurdu: “Kim mənim həyat yolumu mənimsəmək istəyirsə, bilsin ki, evlənmək mənim sünnəmdəndir”.

Peyğəmbərimizin başqa bir hədisində oxuyuruq: “Müsəlman kişilər üçün İslamdan (müsəlman olmaqdan) sonra özünə baxarkən

sevindiyi, istək və göstərişlərini nəzərə alan və yoxluğunda onun namusunu qoruyan həyat yoldaşından daha üstün bir uğur tanı-mıram”.

Sağlam ünsiyyət, ailədaxili münasibətlərin sabitliyi, xarakter uyğunluğu, ailəyə adaptasiya, rol dəyişikliyi ilə bağlı problemlərin ortaya çıxmaması, tərəflərin məlumatlandırılması üçün istifadə olunan terapiya üsuludur.

Sosial-fəlsəfi fikir tarixində ailə problemi həmişə maraq doğurub. Məsələn, “Kitabi-Dədə Qorqud” eposunda türk xalqlarının ailə-nigah münasibətlərinin təsviri mü-

mühakimə etməyə çalışmamalı-sınız. Məsələ kimisə haqlı çıxarmaq deyil. Əslində, ailədaxili belə problemlərdə haqlı olub-olmamaq heç bir əhəmiyyət daşımır. Önemli olan sizin qarşılıqlı razılığa gəlməyinizdir. Yalnız bu yolla problemlər həll oluna, ailə bağları daha möhkəmlənə bilər. Əks halda insanlar bir evdə yaşayan yadlara çevrilir ki, burada ailə dəyərlərindən söhbət gedə bilməz.

“Ailə kiçik dövlətdir” deyirlər. Siz də dövlətinizi düzgün idarə edin ki, ailə fərdləri arasında hər zaman sevgi, sevinc, hörmət, diqqət və qayğı olsun.

Psixoloq-pedaqoq Günay Priyeva hesab edir ki, ailəni həm qadın, həm də kişi qoruma-lıdır:

- Ailə bütün fəaliyyət sahələrində - həm ictimai, həm də fərdi funksiyaları yerinə yetirir. Ailənin funksiyaları tarixi kateqoriyalardır,

özümüz edirik, sadəcə məsuliyyəti həyatın, başqalarının üzərinə atırıq. İnanmaq istəyirik; sevdiklərimizə, dəyər verdiklərimizə, hər şeyə. Tutub saxlamaq istəyirik. Hara qədər? Bilinmir. Bütün hallarda doğru bildiklərimizə, insana, insanlığa ziyan verməyən şeylərə inanmağımız lazımdır. Önemli olan inanmaqdır. Təəssüf ki, bu gün insanı daha çox şübhələri, qorxuları idarə edir. İnsan nəyəse tapına bilmir.

İstər mənəviyyət, istərsə də yaşamlı bağlı ziddiyyətli fikirlər hər zaman olub. Problem bütün zamanlarda olub. İstər mənəvi, istərsə də maddi baxımdan. Əvvəllər insanlar qohum-əqrəbanın, dost-düşmənin, qonum-qonşunun qınağından çəkinirdilər. Təəssüflər olsun ki, indiki zamanda sanki bir-birinin acığına bəhşə boşanmaq üçün evliliklərinə son qoyurlar.

Bəs boşanmaların əsas sə-

Psixoloq-pedaqoq Günay Priyeva: “Təəssüf ki, bu gün insanı daha çox şübhələri, qorxuları idarə edir...”

ənənəvi və müasir xarakter daşı-yır.

Böyük şair, mütəfəkkir N.Gəncəvi ailənin cəmiyyətdə rolunu yüksək qiymətləndirirdi; onun məişət-istehlak və tərbiyəvi funksiyasından bəhs edən şair, eyni zamanda, insanlarda yüksək əxlaqi, ümumbəşəri keyfiyyətlərin açılması yollarını axtarıb göstərmişdir.

Nizami öz əsərlərində həm də cəmiyyətdə qadınların rolunu yüksək qiymətləndirmişdir. Ətrafımızda bütün baş verənlər bizdən bir daha ruh halımızı sağlam saxlamağı tələb edir. İnsanın tapındığı dəyər olmalıdır. Elə bir dəyər ki, ona inanıb yaşaya bilsin. Həyat hər addımda düşüncəmizə əks ərgumentlər qoyur. Bəlkə bunu biz

bəbləri nələrdir?

İndiki gənclər xırda problemləri şişirdib, global müstəviyə çatdırırlar. Kişi və qadının evdə bir-birinə hörmət qoymamaları kişinin və ya qadının ailədə “dəyersiz olması” böyük faktor kimi göstərilə bilər.

İstər ailədə, istər də cəmiyyətdə hər kəs öz yerini bilməli və özünə hörmət etməlidir. Bu istiqamətdə psixomaarifləndirmə məqsədli təlimlərin keçirilməsi, daha çox seminarların təşkil olunması, ailələrə psixoloji dəstəyin gücləndirilməsi təsirli ola bilər. Xüsusən, müəyyən problemlər yaşayan ailələr gecikmədən mütəxəssisə müraciət etməlidirlər.

Jalə FAMILQIZI

Allahverdi Eminov

Hər bir əsrin sosial və mənəvi problemləri ədəbiyyata ciddi təsir göstərir, hətta məfkurəvi inkişafını, üslub istiqamətini arxasınca aparır. Bu proses nəsrde ləngərli, bir qədər də ağır gedir, çünki kiçik janr olan hekayənin yazılması belə vaxt hesabına başa gəlir. Poeziya çevik janr olduğundan şeirin yazılması üçün hissələrin özü “tələsir”, şairi masa arxasına çəkir. Bu real həqiqətlər XX əsrdə bariz şəkildə nəzərə çarpdı: S.Rüstəm, S.Vurğun, M.Müşfiq, Rəsul Rza, M.Rahim nəslindən sonra Ə.Kürçaylı, Əli Kərim, B.Vahabzadə, N.Xəzri, Qabil, Söhrab Tahir, N.Həsənzadə, M.Araz, Tofiq Bayram, Cabir Novruz, Fikrət Qoca nəslə gəldi şeirimizə. Az sonra Sabir Rüstəmxanlı, Vahid Əziz, Ramiz Rövşən, Musa Yaqub, Zəlimxan Yaqub, İsa İsmayilzadə, Ələkbər Salahzadə, Abbas Abdulla, Çingiz Əlioğlu, Tofiq Abdin, Davud Nəsim, Tahir Qurbanov poeziyada seçildilər. Onlardan cüzi yaş fərqlə şeirə axın başladı, kitabları çıxdı. Unutmayaq ki, kitab məsələsi dövlət senzurasının itaətindən çıxmadı. Oxucular şeir kitabları içində itib - batırdılar yaxşı mənada. Lakin istedadlı gənc şairlərdən Rauf Soltan, Suliddin Qasımlı, Eldar Nəsim, Əbülfəz Naxçıvanlı, Vəqif Yusifov (Gursel), Aslan Kamərli, Oqtay Şamil nəslindən xeylisi ya fiziki, ya da yaradıcılıq baxımından XXI əsrə çıxmədılar. Amma təkrarsız, orijinal, yaşayacaq şeirlər yaddaşılda qaldı.

Mən sonuncu şərti böldüyüm şair nəslin çoxu ilə mütəmadi görüşmüşəm, yoldaşlıq etmişəm, çay stolunda oturmuşam. Heyifslənirəm ki, bu istedadlı şairlərdən içkiyə qurşanıb ömürlərini vaxtsız başa vuranlar az olmadı. İndi kitabxanama baxıram, bəzisinin avtoqrafla bağlıladığı şeir kitabları məni o illərə aparır. Belə unudulmaz şairlərdən biri də Rauf Soltan idi. O, Bayılda kirayədə yaşayırdı, Vahid bağı aşağısındakı çayxanaya gəlirdi. Söhbətçil olmasa da söhbətə reaksiya verməyi xoşlayırdı. Qəzetdə şeiri çıxanda “axşam oxuyarsan, fikrini görüşəndə bildirərsən”, - deyib çayını həvəslə içirdi. Stəkanı nəlbəkiyə qoyandan sonra siqaret çıxarıb qullab vururdu.

Rauf Soltan sakitliyi, susmağı sevirdi, özünü şeir yazan kimi aparmırdı. Belə bir təvazökarlığı vardı... Bir gün çayxanada ikimizdik, mən ondan qabaq gəlmişdim, Əbülfəz Naxçıvanlı ilə vədələmişdik. Gözüme həyəcanlı dəyirdi. Bir stəkan pürrengi çay içəndən sonra pencəyinin qoltuq cibindən ağ - yaşıl üzlü kitabça çıxartdı və: - Müəllim, - dedi. Şeiri kitabımdır, dünən nəşriyyatdan verdilər. - Mənə uzatdı. - Evdə vərəqlə, bir-ikisini götürmüşəm. Görüşəndə fikrini bildirərsən.

Təbrik etdim, oxuyacağıma söz verdim. Və növbəti görüşümdə: - Xoşuma gəldi, Rauf - dedim. - Əla şeirlərin var, “Qara kağız” şeirini oxuyub özümü saxlaya bilmədim.

O, kövrəldi...

Günlərin bir günü Rauf Soltanın dünyasını dəyişdiyi xəberindən sarsıldım. Bu ağır gündən günlər keçib, ilk və son “Dünyadan istəyim” şeir kitabı qarşımdadır. “Yazıçı” nəşriyyatı 1987-ci ildə çap edib, 35 il əvvəl. Bir iğdin ömrü, müəllifi isə bu qədər şair ömrünü yaşamadı. Poeziyamız gələcəyi olan bir istedadı itirdi.

Biz iki Qarabağ müharibəsini yaşadığımız, erməni daşnaklarının Qarabağ iddiasını gözlərində qoyduq, 44 gün çəkdi qələbəmiz, itirilmiş ulu torpaqlarımıza qovuşduq. Hərçənd, şəhidlər verdi analarımız, ünvanlara “qara kağızlar” gəldi. Hərçənd, bu “qara kağız”lar

Quşlar bar ağacında yuva qurmur...

(Mərhum şair Rauf Soltanı anarkən)

II Dünya (Vətən) müharibəsində şəhid olanlardan deyildi, II Qarabağ savaşından yollanan “qara kağız”lardı.

Müharibə müharibədir, əsgər analarının intizarı isə əbədidir, gözləri yoldadır.

*Bir ana baxırdı tozlu yollara,
Dilində göynəyən acısı vardı.
Kimsəsi yox idi bu yer üzündə,
Sandıqda bu qara kağızı vardı.*

*Açılmaq bilmirdi tutqun bənizi,
Gözləri çıraq tək sönmüşdü onun.
Kağıza yazılan qəmli sətirlər
Üzündə qırıxa dönmüşdü onun.*

*Şalının ucunu quru görmədim,
Sızlayan qəlbinin yarası idi.
Əyninə geydiyi matəm paltarı
Sanki o kağızın qarası idi.*

*Ana yas içində sürdü ömrünü,
Neçə fəsil gəlib ötdü dünyadan.
Bir gün sandıqdakı qara kağızın
Ağına bürünüb getdi dünyadan.*

İstədim şeirdən parçalarla kifayətlənirəm, bacarmadım: poetik həvəsdən gələn obrazlılıq, süni patetikadan uzaqlıq. “Əyninə geydiyi matəm paltarı sanki o kağızın qarası idi”. Yaxud: “Bir gün sandıqdakı qara kağızın ağına bürünüb getdi dünyadan”.

Mən bu şeirin üzərində ona görə “ləngidim” ki, ana məhəbbətindən, göz yaşından, ana sevincindən yazanlar şeirin potensiyası - təkəkkür qüvvəsi olduğunu anlasınlar, oxuyanı “gücə” salmasınlar!

Rauf Soltan ana məhəbbətindən çox yazırdı, anasını Naxçıvanda qoyub gəlmişdi. “Anamın məktubuna cavab”, “Ana qəlbi”, “Öyüd əvəzinə” şeirləri intizar hissindən yazılmışdı. “Anamın məktubuna cavab”da ana gileylənir ki, oğul, dizim ağrıyır, səbəbi dizimə düz yığılıbdır. Şair oğul həkimin bu sözü-nə inanmır.

*Bilirəm boylanıb günbatanacan
Yollara baxırsan, qəm səni didir.
Sən mənə qulaq as, qorxma anacan,
Həkim düz tapmayıb azarın nədir.*

Şair oğul izah edir ki, ana haçandır dizinə baş qoymuram, axı, ayrılıq anları ağırdır, “düz yalan söhbətdir, dizini başımın həsrəti ağrıdır”. Və şair oğul anaya vəd verir:

*Ağ üzle çıxıram üzünə sənin,
Darıxma, ömrünə xoş yellər əsər.
Gəlib baş qoyaram dizinə sənin,
Sızıltısı kəsər, ağrısı kəsər.*

Şair Rauf Soltanı fərqləndirən çox keyfiyyətlər vardır (keçmiş zamanda işlətmirəm, çünki “ölən şeirlər” deyil), bu, onun şəxsiyyətinə irəli gəlir: eyniyyətə qapılırmı, efermerlik - dəyişkinliyi yoxdur, öz dərdini içində yaşayır. Şeiri aləminə gəldikdə: poeziyanın substantivliyini - mahiyyətini, antixristliyini - dəcəlliyini, eyni zamanda erudikliyi - intellektuallığını qiymətləndirir.

Misralar Rauf Soltanda bir-birini formal təməmləmir, ekletik deyil. Beləki şeir yazılır, çox hallarda fikir yalnız son misrada - beytdə oxucuya çatır. “Muştuluq”, “Tütün”, “Bənövşə”, “Yanan kibrit çöpü”, “Bihuş edib” və s. şeirlərində bu məziyyəti görmürük. Sonuncu şeir səkkiz misradır, amma fikir siqləti düşündürücüdür:

*Baxdım kol dibinə, üşəndim necə,
Sanki buza döndü sinəmdə ürək.
Gördüm bənövşənin düz böyründə
Bir ilan qıvrılıb yatıb ölü tək.*

*İlandan olsaydı yatmazdı belə,
Al günəş torpağı bərk qızdırıbdır.
Bənövşə ilanı öz ətri ilə
Yəqin bihuş edib yatızdırıbdır.*

Deməli, güc - qüvvət hələ hər şey deyil, ən

zəif - zərif təsir qalib də gəlir. İlanı “bihuş” edən bənövşəni Rauf Soltan təqdim edir: eşqinin ucbatından kol dibinə - zindana atılmış şah qızıdır, baxmayaraq: boynu əyridir, torpağa baxır hey.

*Tikanlar cəllad kimi
Qəsdinə duracaqlar.
Elə əyib başını
Deyirsən ki, indicə
Boynunu vuracaqlar.*

Rauf Soltan həssas, adi detala (onun üçün “adi” deyildi) biganə qalmayan şairdir, ruhun heyvan bədəninə keçməsi - transformasiya hikmətinə inanırdı. Bu barədə söhbətimiz düşürdü. Bir dəfə dedi ki, bu ovqatda bir şeir yazmışam. “Ağıllı və böyük ürəkli quşlar” adlandırmışam. Müşahidə eləmişəm ki, bir çox quşlar bar ağacında yuva tikmirlər.

O, cibindən şagird vərəqini çıxartdı. Oxumasını xahiş etdim. Xatırlayıram: şeir məni necə tutmuşdursa: “Müəllim, çayın soyudu, için, sonra gerisini oxuyaram”, - dedi.

Mən əlimlə işarə etdim ki, oxusun. Oxuyandan sonra ikiye qatladiğı vərəqi aldım, bəzi misraları bərkdən səsləndirdim. İndi kitabça əlimin altındadır, o vaxt xətlə fərqləndiridim beytləri pıçıldayıram:

*Gör necə budaqdan budağa səhib
Ötülər yamyaşıl dağ yamacında.
Ağılları var ki, əziyyət çəkib
Quşlar yuva tikmir bar ağacında. -*

Bu, deyilməyən “quşbeyin” sözünü xatırladır, belə olmasaydı “quşlar yaz çağı barsız ağaclarda yuva tikirlər” - şair qənaətinə inanmazdıq. Amma ağaclar bilmir əlacları nədir, “yarpaq gözlərindən süzülür yaşları, xiffət edən barsız ağacı yuvayla ovutmaq istərlər quşlar”,

*Çöpləri üst-üstə hörür astaca,
Nəzərə gəlməsin kaş yuvaları.
Barsızlıq dərdini çəkən ağaca
Təsəlli olubdur quş yuvaları.*

“Yanan kibrit çöpü”, “Müqəvvadan qorxmayan sərcələr”, “Bu bahar göylərdə durna görmədim”, “Qayış”, “Sadələvh uşaq kimi” şeirlər müəllifin duyduğu, yaşadığı hissələrin harmoniyasını əks etdirir. Heyatda adi bir şeyin, dəyək ki, çöpün yanması bizi düşündürür. Tüstü gözümüzü yaşardır, qovuruq onu, papiros çəkənlərin də halı buna bənzər, tüstünü kənara üfürürlər. Amma şair Rauf Soltan üçün tüstünün ayrı bir fəlsəfəsi var: Və özünə sual verir: “Niyə söndürürəm çöpü görəsən, daha lazım deyil o mənə?” O da var ki:

*Titrəyən şöləsi kədərli, kövrək,
Duyana çox şeyi andıra bilər.
Vaxtında söndürəm bu çöpü gərək -
Yoxsa barmağımı yandıra bilər.*

*Fəqət, söndürməyə tələsmirəm mən,
Başqa bir duyğudur ürəyimdəki.
Çöpün alov donu çıxır əynindən -
Büzüşür soyuqdan üşümüş təki.*

Şair üçünsə sanki ümiddir, arzudur, yanan üçün böyükdür, deməli, əlində yanan çöp-dürsə, yanarsa, çöp deyil, böyükdür.

*Bükülən belinə nəzər salın bir,
Indicə həyatı sona çatacaq.
Çöpü söndürməyə ürəyim gəlmir -
Kimsə yanan qəlbi söndürür ancaq.*

“Sadələvh uşaq kimi” şeirində Rauf Soltan ovqatını dəyişmir, özünü təbiətin qoynuna atır: Göy üzə sanki bəredir qızıl buynuzlu maraldır. Şimşək dil çıxarıb hayqırır”.

*Az qalır çatlayıb uca zirvələr
Sükut köynəyini meşələr sökür.
Baxıb doluxsunur qoca zirvələr,
Çoxdan görüşməyən bacılar kimi.
Buludlar öpüşüb göz yaşı tökür -*

Bu mənzərədən təbiətin torpağa bəxş etdiyi “bənövşə, lələ sevinir, yuyunur sonuncu yarpağa qədər”.

*Deyin səs salmasın dəcəl şələlə,
Damcı gül üstündə dincəllir axı,
Yol gəlib gör hardan torpağa qədər.
Kövrək bir duyğudur ürəyimdəki,
Ümidim sahilsiz göylərdir mənim.
Budur bax, sadələvh bir uşaq təki
Açıram əlimi yağışın altında -
Bəlkə ovuclarım göyərdi mənim.*

Mən Rauf Soltanın şəxsi həyatı ilə maraqlanmadım, düzü. Belə məsələləri “qabartmağın” da öz şəkərləri olur. O da heç vədə mənimlə bu barədə danışmazdı, aramızdakı yaş fərqi, görünür, buna imkan verməmişdir. Amma o, sevgi şeirləri yazmaya bilməzdi. Bəli, yanılmamışam. Kitabı vərəqləyirəm. “Yuxuma daş atan həsrət”, “Gətdi”, “Əridən qar”, “Əlim tonqala döndü” şeirləri Rauf Soltanın sevinən ürayinin pıçiltılarıdır, eşidiram, kövrəlirəm. Sevirilmiş və sevilirmiş ki, illər keçəndən sonra da xatirələr oyanır, ürəkdə çırpınırmış:

*Əlim saçlarında gəzərdi elə,
Bir vaxt görünməzdi sığalın sonu,
Getmişən... Gətdiyin o gündən belə,
Balaca tonqala döndübdür əlim -
Saçının həsrəti qalayıb onu.*

*Hər titrək barmağım bir alov dili,
Səssizcə od tutub alışı indi.
Hayıma tək bircə o günlər gəlir,
Qızınıb əlimin hərərətinə
İpək saçlarımdan danışır indi...*

Rauf Soltan şairdir - epitetlər. Tənhalıq qorxusu vardı, bu anlarında şeirə sığınır, poeziyanın namütənahlıbliyinə - sonsuzluğuna arxalanırdı, onun sakral - ilahi qüvvəsinə inanırdı. Onun şeirlərində obrazlılığın çalarları, fiqurantlığı - sözlə oyunbazlığı orijinaldır, demonemenlik - sehribazlıq yoxdur. Fikrimi bəzi nümunələrlə çatdırmaq istərdim:

*Öləndə sanc onu məzarın üstə,
Bəlkə pöhrələnil qol - budaq atdı.
("Əsa" şeirindən)*

*Yox, ana ölmədi, muştuluq kimi
Xəbər gətirənə verdi canını.
("Muştuluq")*

*Gün altı saralıb quruyub tamam,
Tarlardan nə vaxtsa yığılan tütün.*

*Elə bil tələsir, o özü kimi
Bizi də saralıb qurutmaq üçün.
("Tütün")*

*Qütbətdə varlılar var ki, Vətəndə
Dilançı olmaqçün milyon verərlər.
("Qızıl külçəm")*

*Sinə qardı gözəl, hə, qardı ancaq
Əriyən qar deyil, əridən qardı.
("Əriyən qar")*

*Şələlə bürünüb qızıl şəfəqə,
Qayadan tərtemiz, durğun düşəcək.
Xəlvətçə bir gülün öpdüm üzündən -
Bülbüllər eşitsə qırğın düşəcək.
("Düşəcək")*

*Toylar yavaş - yavaş seyrəlir deyə
Payız ağlamağa bəhanə gəzir.
("Bəhanə gəzir")*

*Məni qayış ilə döyərdi atam,
İndi həsrət döyür atamdan betər.
("Qayış")*

Mən Rauf Soltanın harada, hansı məzarıstanda dəfn olunduğunu bilmirəm, gedib ziyarət edərdim, ruhuna dua oxuyardım. Yazdığım vərəqləri büküb qərənfil əvəzi məzarı üstə qoyub pıçıldayırdım: şairlər ölmürlər, uyuyurlar, şeirlərlə yaşayırlar...